БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 241 (472)

7 ДЕКАБРЬ ЧОРШАНБА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига (1-нчи бет).

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Шан давлатида бўлиши. Шан давлати бошлиғи ҳузурида қабул маросими (1 ва 2-нчи бетлар).

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Бирмада бўлиши. Мандалай мэри У Чжо Ньюнтнинг мурожаати. Н. А. Булганин нутқи. Н. С. Хрушчев нутқи (2-нчи бет).

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Маймьода бўлиши. Маймьодаги ҳарбий парадда Н. А. Булганин нутқи. Маймьодаги ҳарбий парадда Н. С. Хрушчев нутқи. (2-нчи бет).

К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян ва В. М. Молотовнинг Австрия парламент делегацияси блан учрашуви (3-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: Раҳбарлик услуби янада такомиллаштирилсин (3-нчи бет).

УЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАРИНИНГ II С'ЕЗДИ ОЛДИДАН: **С. Бобоев.** — Музика сан'атини янада ривожлантирамиз (3-нчи бет).

Даладаги ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай давлатга топширайлик! (4-нчи бет).

Германия Демократик Республикаси ҳукумат-делегациясининг Москвада бўлиши (4-нчи бет).

Албания парламент делегацияси ўз ватанига жўнаб кетди (4-нчи бет).

1955 йил топшириғини муддатидан илгари бажарайлик

Олдимизда турган улуғвор ишлар ва олижаноб мақсад — совет кишиларидаги ажойиб ватанпарварлик ҳислатларини бутун тўлалиги блан яққол намойиш қилмоқда. Ҳарбир совет кишиси, у ким бўлиб ва қайси касбда ишлашидан қат'ий назар, мамлакатимизда коммунистик жамият қурилиши ишига имкони борича ўзининг кўпроқ ҳиссасини қўшиш орзуси блан яшамоқда. Зотан қаҳрамонлик, жасорат ҳамда фидокорлик кўрсатиш улуғ мақсад учун бўлган зўр курашлар жараёнида пайдо бўлади, ўсади ва ривожланади.

Областимиз саноатининг кўпсонли коллективи бутун совет халқи блан бир қаторда социалистик саноатимиз олдига қўйилаётган ғоят катта вазифаларни амалга ошириш учун зўр ижодий ташаббус ва ғайрат кўрсатиб ишламоқда. Шонли Коммунистик партиямизнинг XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёйиб, қудратли кучга айланмоқда. Завод ва фабрикаларнинг, транспорт ва қурилишларнинг меҳнатсевар ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари маҳсулот тайёрлашни тобора кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаб, таннархини камайтириш имконини берувчи резервларни қидириб топмоқдалар ҳамда уларни ишга солмоқдалар, меҳнатни ташкил этишни тобора такомиллаштириб, янги техника ва прогрессив технологияни ишлабчиқаришга жорий қилмоқдалар. Яқинда Москва ва Фрунзе районлари саноат корхоналарининг коллективлари, Чирчиқ химиклари ва бошқа кўпгина корхоналар бешинчи бешйиллик учун белгиланган ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, қаерда омманинг булоқдай қайнаб тошаётган ижодий ташаббусига чинакамига жонли раҳбарлик қилинса, социалистик мусобақа жараёнида туғилаётган ҳарбир янгилик ўз вақтида қўллаб-қувватланса, у ерда давлат планлари ҳамма кўрсаткичлар бўйича доимо ортиғи блан бажарилади. Тошкент тўқимачилик комбинатида ишлабчиқариш новаторларининг ва мамлакатимиздаги илғор тўқимачилик корхоналарининг тажрибаларини ўрганувчи ҳамда уларни коллектив ўртасида кенг оммалаштирувчи турли хилдаги 340 та мактаб мунтазам равишда ишлаб турипти. Илғорларнинг иш тажрибаларини ўрганиш ва уларни умумлаштириш соҳасида катта ишлар олиб бораётган махсус инструкторлар группаси корхона техник-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашда муҳим роль ўйнамоқда. Юқоридаги тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида комбинат бешинчи бешйиллик топшириғини муддатидан анча илгари бажарди ва шу кунгача пландан ташқари 30 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарди.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларида давлат плани—қонун, у ҳарқандай шароитда ҳам ҳеч сўзсиз бажарилиши зарур, деб алоҳида та'кидлаб ўтилди. Броқ шуни э'тироф қилиш керакки, областимиз саноат корхоналарининг бир қисми давлат планларини бажармаётир. Бунга сабаб шуки, кўпгина партия ташкилотлари, район ҳамда шаҳар партия комитетлари саноат корхоналарига ҳали ҳам эски усулда раҳбарлик қилмоқдалар, ўз ишларини партиямиз томонидан қўйилаётган янги талаблар асосида жуда секинлик блан қайта қуриб олмоқдалар. Бунга Чирчиқ шаҳар партия комитетининг иш услубини мисол қилиб кўрсатса бўлади. Шаҳар саноати 10 ойлик планни бажармади. «Чирчиксельмаш», «Средазхиммаш», «Электрошчит» каби машинасозлик ва ойна заводи каби йирик саноат корхоналаридаги кўрсаткичлар шу куннинг талабларига мутлақо жавоб бермайди.

«Чирчиксельмаш» заводи ўтган 10 ой мобайнида белгиланган пландагига нисбатан 2278 та культиватор, 1559 та кўрак териш машинаси кам берди. Умуман завод шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида давлатга пландагидан 21 миллион 845 минг сўмлик маҳсулот кам берди.

Шаҳар саноат корхоналаридаги бундай жиддий камчиликларнинг юз бераётганлигига сабаб шуки, шаҳар партия комитети ҳамда унинг саноат ва транспорт бўлими ходимлари ҳали ҳам партия Марказий Комитети томонидан бирнеча бор қаттиқ қораланган, умум ишимизга зарар етказадиган эски усул асосида ишламоқдалар: у ёки бу корхонанинг ишига умумий кўрсаткичларга қараб баҳо бермоқдалар. Қолоқ корхоналарнинг экономикасини пухта ўрганиш, юз бераётган камчиликларнинг сабабларини очиб ташлаш ва шу асосда уларни тугатишга жиддий э'тибор берилмаётир. Шаҳар партия комитетининг ходимлари «Чирчиксельмаш» ва «Средазхиммаш» заводларида тез-тез бўлаб турадилар. Аммо бу блан корхоналардаги аҳвол ўзгармаётир. Шаҳар партия комитети муҳим заказлар бўйича давлат планини бажармаётган «Чирчиксельмаш» заводи раҳбарларининг ҳисоботини бирнеча бор эшитди ва ҳаргал бир-бирига жуда ўхшаш, стандарт қарорлар қабул қилди. Афсуски, ана шу қарорларнинг қандай бажарилаётганлиги устидан систематик назорат ўрнатилмади ва оқибатда қарор ва кўрсатмалар қоғозларда қолиб кетди. Шунинг учун ҳам шаҳардаги энг йирик корхоналар ишидаги жиддий камчиликлар ҳамон давом қилиб келмоқда.

Шуни унутмаслик керакки, у ёки бу масала юзасидан тегишли қарор қабул қилиш, тадбирлар белгилаш, кўрсатмалар бериш — бу, мавжуд камчиликларни тугатиш ва мавжуд аҳволни яхшилаш мақсадида қилинадиган ишнинг фақат бошланишидир, бу соҳадаги дастлабки қадамдир. Қарор қабул қилиндими, ҳамма чоралар блан унинг бажарилишини та'минлаш лозим, акс ҳолда у қандай муҳим қарор бўлмасин, барибир, яхши ниятлигича қолиб кетаберади. Шу сабабли партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари қабул қилинган қарор, берилган кўрсатма ва йўл-йўриқларнинг ижросини систематик равишда назорат қилиб боришлари, уларнинг амалга оширилишини ҳеч сўзсиз та'минлашлари лозим. Ижрони текшириш—ишимизда муваффақиятга эришишнинг гаровидир.

Миллионларнинг чинакам оммавий ҳаракатига айланиб кетган социалистик мусобақа ҳаётимиздаги эскиликнинг ҳарқандай кўринишларини, жамиятимизнинг янада тез сур'атлар блан олға қараб ривожланишига тўсқинлик қилаётган барча нарсаларни синдириб, парчалаб, улоқтириб ташламоқда, ҳозирги юксак талабларга жавоб берувчи янги усул ва янги нормаларни яратмоқда. Социалистик мусобақа халқ хўжалигимизнинг барча соҳаларида янги умумий юксалишга эришишни та'минловчи муҳим фактор бўлиб қолди.

1955 йилнинг тамом бўлишига атиги бирнеча ҳафтагина қолди. Ҳарбир соат, ҳарбир минут ғаниматдир. Партия, совет ташкилотларининг вазифаси — қолган ана шу оз вақтнинг ҳарбир кунидан тўла ва унумли фойдаланиб ишлаш ва шу асосда давлат планларининг ҳамма кўрсаткичлари бўйича ошириб бажарилишини та'минлашдан иборатдир. Бунинг учун қўшимча резервларни қидириб топмоқ, улардан имкони борича унумли фойдаланиш, эскилик ва турғунликнинг ҳарқандай кўринишига қарши шафқатсиз кураш олиб бориш зарур.

Ҳеч шубҳа йўқки, областимиз меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатимиз тарихида муҳим ўрин эгалловчи давр — 1955 йил планини муддатидан илгари бажариш ва мамлакатимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш йўлида ўзларининг бутун куч ва қобилиятларини аямайдилар.

Совет архитекторларининг Иккинчи Бутуниттифоқ с'езди ўз ишини тамомлади

3 декабрьда Совет архитекторлари Иккинчи Бутуниттифоқ с'ездининг охирги мажлиси бўлди.

Делегатлар Совет архитекторлари союзи правлениесининг биринчи с'езд блан иккинчи с'езд ўртасидаги даврда қилган ишларига баҳо бериб, Правление иши қониқарсиз деб топилсин, деган қарор қабул қилдилар.

Бир овоздан қабул қилинган резолюцияда бундай дейилади: архитекторларнинг Иккинчи Бутуниттифоқ с'езди архитекторларнинг, проектлаш ва қурилиш ташкилотларининг бутун иши партия ва ҳукумат қарорларида, шунингдек КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Совет архитекторлари Иккинчи Бутуниттифоқ с'ездига юборган табригида берилган кўрсатмаларга асосланиши лозим, деб ҳисоблайди. Бу кўрсатмалар барча архитекторларнинг, проектлаш ва қурилиш ташкилотларининг ҳамда Союзимизнинг иши учун ижодий программа бўлиши лозим.

С'ездда докладларни муҳокама қилиш вақтида, меҳнаткашлардан с'езд номига юборилган хатларда қурилишнинг ва архитектуранинг сифатини яхшилаш тўғрисида кўпгина муҳим танқидий мулоҳазалар айтилди ва бирқанча қимматли амалий таклифлар киритилди.

С'езд Архитекторлар союзининг янги сайланган правлениесига с'езд материалларини синчиклаб кўриб чиқиш ҳамда, партия ва ҳукумат қарорларига амал қилиб, Союз ишларини тубдан яхшилашнинг конкрет тадбирларини ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш вазифасини юклади.

С'езд Правлениега Союз маҳаллий ташкилотларининг ишини архитекторлар олдига қўйилган вазифаларга мувофиқ равишда қайта қуришни, бинокорлар ва қурилиш материаллари саноати ходимлари блан алоқани кучайтиришни топширди. Правлениега Союз а'золари орасида ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтиришга ҳамда уларнинг профессионал маҳоратини ҳартомонлама ривожлантиришга алоҳида э'тибор бериш топширилди.

Кеча с'ездда Устав бўйича редакцион комиссия раиси **Г. В. Головко** СССР Архитекторлар союзи Уставининг проекти тўғрисида Комиссияга тушган таклифлар ва тузатишлар тўғрисида доклад қилди. С'езд бу тузатишлар ва таклифларни муҳокама қилди, сўнгра СССР Архитекторлар союзи Уставини бир овоздан қабул қилди.

С'езд КПСС Марказий Комитетига ва СССР Министрлар Советига ёзилган мактубни катта кўтаринки руҳ блан қабул қилди.

С'езд СССР Архитекторлар союзининг янги правлениесини юз кишидан иборат қилиб сайлади. Ревизия комиссияси ҳам сайланди.

Кун тартибидаги масалалар кўрилиб бўлди. Совет архитекторларининг Иккинчи Бутуниттифоқ с'езди ёпиқ деб э'лон қилинади. (ТАСС).

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Шан давлатида бўлиши

МАНДАЛАЙ, 4 декабрь. (**ТАСС махсус мухбири**). Кеча кундузи Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Бирма Иттифоқи составидаги автоном давлат бўлган Шан давлатига самолёт блан Рангундан учиб келдилар. Бирманинг территория жиҳатидан энг катта иттифоқчи давлати бўлган бу давлат мамлакатнинг шарқи-шимолий қисмида жойлашган бўлиб, Хитой, Таиланд ва Лаос блан чегарадошдир. Бу давлат Иравади ва Ситтанг дар'ёларининг шарқида ясси тоғлиқ 100 минг квадрат километрга яқин ерга жойлашган. Шан давлатида шан ва бошқа кўпгина майда халқлар яшайди. Бу давлатнинг аҳолиси ҳаммаси бўлиб 1 миллион 800 минг кишидан кўпроқдир.

1947 йилнинг бошида Бирма халқларининг миллий-озодлик кураши қизиб турган пайтда чегарадаги шан князьликлари аҳолиси Бирма халқларининг йўлбошчиси Аунг Сан раҳбарлигидаги фашизмга қарши курашган халқ озодлиги уюшмаси блан бирлашиб, ёш Бирма Иттифоқи составига қўшилди. Бу иттифоқ расмийлашганидан кейин Шан давлати Иттифоқнинг ҳамма қисмлари блан бир қаторда автономия олди.

Бирма Иттифоқи территориясига бостириб кирган чанкайшичилар шайкалари Шан давлатининг шимолий қисмига агрессия қилган эдилар.

1953 йилда Бирмадаги чанкайшичиларнинг сони 12 минг кишига етди. Бирма ҳукумати чанкайшичиларни чиқариб юбориш учун ҳарқанча куч ва ғайрат сарф қилаётганига қарамай, расмий ма'лумотларга қараганда, ҳозирги вақтда Шан давлатининг шимолий қисмида чанкайшичиларнинг сони ҳали ҳам 6 минг кишига етади. Чанкайшичилар агрессияси сабабли Шан давлати 1952 йилнинг охиридан бошлаб, то 1954 йилнинг июль ойигача—20 ой давомида ҳарбий ҳолатда турди.

Иқтисодий жиҳатдан қараганда Шан давлати чой, тамаки, сабзавот етиштирувчи қишлоқ хўжалик районидир. Ўрмон бойликларидан (тик ўрмонлардан) ҳали ҳам кам фойдаланилмоқда.

Шан давлатига келган совет меҳмонлари бу давлат пойтахти Таунгжи яқинидаги Хехо аэродромига қўндилар. Бу ерда уларни Бирма Иттифоқи ташқи ишлар министри ва Шан давлати ишлари бўйича министр Сао Кун Чо кутиб олди. Сао Кун Чо айни вақтда Шан давлатининг ҳам бошлиғидир. Кутиб олганлар орасида Шан давлатининг министрлари ва юқори лавозимдаги амалдорлари бор эди. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевга СССРнинг Бирмадаги элчиси А. Д. Шчиборин ва Бирманинг СССРдаги элчиси У Монг Он ҳамроҳ бўлиб келдилар.

Аэродромда фахрий қоровул саф тортиб турди. Ҳарбий оркестр СССР ва Бирма Иттифоқининг гимнларини ижро этди.

Шан нақшлари солиниб махсус қурилган шийпон остида меҳмонларга Шан давлатининг ҳукумат арбоблари таништирилди. Қизлар ва болалар меҳмонларга гул шодалари ва гулдасталар тақдим этдилар.

Меҳмонлар тушган автомашиналар аэродромдан чиқиб Бирманинг энг катта кўлларидан бўлган Инле кўлига томон йўл олдилар. Бу кўл Шан ясси тоғларининг кўмкўк тепаликлари ўртасига жойлашган. Кўл бўйидаги Яунгве деган жойнинг аҳолиси ясаниб ва гуллар ҳамда байроқлар кўтарган ҳолда кўчаларга чиқиб, Н. С. Хрушчевни ва Н. А. Булганинни кутмоқда эди. Н. С. Хрушчев ва Н. А. Булганин безатилган «король баржасига» тушиб қамишзорлар орасидан ўтиб, кўл ўртасига бордилар. Кўлнинг ўртасида томошабинлар учун шийпонлар қурилган эди. Кўл атрофидаги қишлоқларда яшовчи инта деган халқнинг оппоқ кийимлар кийган эшкакчи деҳқонларидан иборат 800 киши 10 та қайиққа тушиб, шу қайиқлар блан баржани кўл марказига олиб борди. Бу халқ эшкакли қайиқларни олиб юриш сан'ати блан азалдан шуҳрат қозонган: улар қайиқда бир оёқ блан тик туриб, қўлларида эшкак ушлаган ҳолда, бир оёқлари блан қайиқни турта-турта эшиб борадилар.

Ўзларининг узун ингичка қайиқларига тушиб келган ва маҳаллий халқдан бўлган жуда кўп кишилар кўлнинг марказида меҳмонлар турган шийпонлар атрофига тўпландилар. Шу жойда совет меҳмонлари шарафига миллий сув байрами ўтказилиб, эркак ва хотин-қизлардан бўлган маҳаллий эшкакчиларнинг пойгалари бўлди ва кўлда сузиб юручи шийпонларда музикачилар ҳамда раққослар концерт бердилар.

Байрамда ҳозир бўлганлар Инле кўлидаги миллий сув байрамининг ажойиб ва кўркам томошасини кўриб қойил қолдилар.

Байрам тамом бўлиб, Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев мана шу одатдан ташқари қайиқ пойгаларининг ғолибларига мукофотлар топширганларидан сўнг меҳмонлар «король баржасига» тушиб Яунгве деган жойга бордилар ва бу ердан автомобилларга ўтириб Шан давлатининг пойтахтига — кўлдан 30 километр масофадаги Таунгжи шаҳрига йўл олдилар.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига

Совет архитекторларининг Иккинчи Бутуниттифоқ с'езди мамлакатимизда коммунизм қуриш учун курашда совет халқи ғалабаларининг илҳомчилари ва ташкилотчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига ўзининг қизғин саломини йўллайди.

Кўпмиллатли улуғ давлатимиз составидаги барча иттифоқчи қардош республикалардан келган с'езд делегатлари — совет архитекторлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг совет архитектурасини ривожлантиришга доно раҳбарлик қилаётганликлари учун уларга самимий миннатдорчилик ва ташаккурларини изҳор қиладилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукуматининг қурилиш ҳамда архитектура масалалари юзасидан чиқарган барча ҳужжатларида ва шу жумладан «Проектлаш ва қурилишдаги ортиқчаликларни йўқотиш тўғрисида» деб 1955 йил 4 ноябрьда чиқарган қарорида Партия ва Ҳукуматнинг архитектура-қурилиши ишидаги йўли изчиллик блан ва чуқур мазмунли қилиб баён этилган.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг совет архитекторларининг Иккинчи с'ездига юборган табриги тарихий жиҳатдан катта аҳамиятга эга бўлган ҳужжатдир. Бу ҳужжат совет архитекторлари коллекивини янада кўпроқ жипслаштиради ва бу коллективни мамлакатимизда архитектура-қурилиш ишларини тубдан яхшилаш соҳасидаги вазифаларни бажаришга сафарбар қилади.

Совет халқи улуғ Лениннинг кўрсатмаларига амал қилиб, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлиги остида куч-қудратимиз ва фаровонлигимизнинг асоси бўлган кучли оғир саноатни ривожлантирмоқда, саноат ишлабчиқаришининг бошқа турларини мустаҳкамламоқда ва ривожлантирмоқда, қишлоқ хўжалигини юксалтирмоқда ва мустаҳкамламоқда, кенг миқ'ёсда уй-жой ҳамда маданий-маиший қурилиш ишларини олиб бормоқдаки, бу эса, партиямиз ва ҳукуматимизнинг совет халқининг доимо ўсиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжларини қондириш тўғрисида ғамхўрлик қилаётганликларини акс эттиради.

Бизнинг халқимиз Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлиги остида халқ хўжалигини ривожлантиришнинг бешинчи бешйиллик планини муваффақиятли суратда бажарди ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг яқинда ўтказиладиган XX с'езди шарафига социалистик мусобақани ривожлантириб, мазкур бешйиллик планни барча кўрсаткичлар бўйича ошириб бажармоқда.

Совет бинокорлари урушдан кейинги даврда катта иш қилдилар. Фашистлар томонидан вайрон қилинган саноат корхоналари, шаҳар ва қишлоқлар мисли кўрилмаган қисқа муддатларда тикланди.

Кенг миқ'ёсда олиб борилаётган қурилиш-тиклаш ишлари ва шаҳар ҳамда қишлоқларимизнинг янада ривожлантирилиши капитал қурилишнинг жуда катта ҳажмлари блан боғланган эди. Барча бинокорлар блан биргаликда фидокорона меҳнат қилган совет архитекторлари ана шу ишларни муваффақиятли бажаришда катта роль ўйнадилар.

Аммо, КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети томонидан очиқ кўрсатиб берилганидек, совет архитектурасида, кўпгина архитекторларнинг ва проектчилар ташкилотларининг ишида катта-катта камчилик ва хатолар рўй берди. Бу камчилик ва хатолар архитектурани сиртқи томонидан ҳашамдор қилишга берилиб кетишдан, аҳоли учун қулайлик туғдиришга, экономиканинг талабларига ва бинолардан нормал фойдаланиш талабларига зарар етказган ҳолда жуда кўп ортиқчаликларга йўл қўйишдан, саноат, қишлоқ хўжалик ва уй-жой архитектурасини назар-писанд қилмасликдан иборат бўлди. Кўпгина архитекторларнинг ишида нотўғри йўл тутилганлиги, уларнинг архитектура вазифаларини биртомонлама тушунганликлари, классик мероснинг ролини ҳаддан ташқари ошириб юбориш ва бу мероснинг ролини бузиб кўрсатиш, индустриал қурилиш талабларини назар-писанд қилмаслик натижасида архитектурада шундай хатолар юз берди.

Республика с'ездларида, шаҳар конференцияларида ва архитекторларнинг Иккинчи Бутуниттифоқ с'ездида совет архитектураси соҳасидаги ижодий вазифаларнинг ва биз йўл қўйган хатоларнинг танқидий муҳокама қилинганлиги архитектура-қурилиш ишида партия ва ҳукумат йўлидан четга чиқиб кетиш архитекторларнинг фаолиятида кенг авж олиб кетганлигини кўрсатди.

Шаҳарлар қурилишида қулай бўлган ва кўкаламзорлаштирилган кварталлар барпо қилиш йўли блан меҳнаткашларнинг ҳаёти учун кўп қулайлик келтирадиган шароит вужудга келтириш ўрнига, кўпинча кўчалар ва майдонларнинг сиртқи ҳашамларига э'тибор берилди; бачкана эстетик идеяларни кўзлаб, шаҳар қурилиши экономикаси, шаҳарларни обод қилиш, транспортни ривожлантириш ва аҳолига қулайлик туғдириш манфаатлари назар-писанд қилинмади.

Уй-жой ва жамоат биноларини проектлаш ҳамда қуришда архитектурага нотўғри муносабатда бўлиш экономикани, типовой проектлашни назар-писанд қилмасликка олиб келди, юзаки, сохта безакларга олиб келди, совет архитектурасига ёт бўлган ортиқча декоратив ҳашамларга олиб келди.

Асосан индивидуал проектларга мувофиқ саноат корхоналари қуришда территория ва коммуникациялар ҳажмининг кенгайтириб юборилишига, бино ва иншоотларнинг майдон ҳамда ҳажмлари ошириб юборилишига, қурилиш конструкцияларини мақсадга мувофиқ танлаб олмасликка йўл қўйилди, саноат корхоналари бинолари қурилишига ўтмишдаги архитектуранинг бу қурилишга хос бўлмаган ва ёт бўлган формаларини татбиқ қилишга йўл қўйилди.

Йўл қўйилган хато ва камчиликларга кўп жиҳатдан сабаб шуки, планировка қулайликларига, биноларни техника жиҳатидан мақсадга мувофиқ, тежамли қуриш ва улардан фойдаланишга зарар етказгани ҳолда, ме'морларни архитектуранинг асосан ташқи томонини ҳашамли қилишга йўллаб келган архитектура фанимиз кейинда қолмоқда.

Марказда ва жойларда архитекторлар союзи раҳбарлигининг архитектура назарияси ва практикасидаги бузишларга принципсиз ва муросачилик блан қараганлиги камчиликларнинг кўпайишига ёрдам берди.

Совет архитекторлари ўзлари йўл қўйган хатоларнинг жиддийлигини жуда яхши англайдилар. Бу хатолар бирқанча ҳолларда қурилишнинг индустриал методларини ривожлантириш ва қўлланишга тўсқинлик қилиб келди. Қурилишнинг ана шу индустриал методлари қурилиш ишларининг қимматини кескин суратда камайтиришни ва қурилиш муддатларини қисқартиришни, халқ учун керакли уй-жой ҳамда маданий-маиший бинолар сонини тез кўпайтиришни та'минлайди.

Совет архитекторлари ўз фаолиятида формалистик усулларга ва ўтмишнинг архитектураси намуналаридан кўр-кўрона нусха кўтаришга хилоф бўлган, шунингдек архитектура меросини назар-писанд қилмасликни ёт кўрадиган социалистик реализм талабларига амал қиладилар.

Ўз юртининг ватанпарварлари бўлган совет архитекторлари учун халқимизга керакли қулай уй-жой, мактаб, клуб, касалхона ва бошқа биноларни, обод ва гўзал шаҳар ҳамда қишлоқларни вужудга келтиришдан ҳам фахрлироқ ижодий вазифа йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Бу вазифани ҳал этишда типовой проектларни вужудга келтириш соҳасидаги ишлар жуда катта аҳамиятга эгадир. Типовой проектлар индустриал усулда қулай, тежамли, содда ва чиройлик биноларни кўплаб қуриш имконини беради. Энг яхши типовой проектлар тузиш юзасидан конкурслар партия ва ҳукуматнинг ана шу энг муҳим ишга қандай катта аҳамият бераётганлигини кўрсатади.

Совет архитекторларининг Иккинчи Бутуниттифоқ с'езди КПСС Марказий Комитетини ва СССР Министрлар Советини ишонтириб айтадики, бизнинг архитекторларимиз қурилишни кескин суратда арзонлаштиришни ва аҳолининг маиший шароитини яхшилашни та'минлайдиган типовой проектларни яқин вақт ичида вужудга келтириш учун ўзларининг бутун куч, билим ва тажрибаларини сарф қиладилар. 1956 йилда икки, уч, тўрт ва бешқаватли уй-жой биноларининг, 280, 400, 800 ўқувчи сиғадиган мактабларнинг, юз, иккиюз, учюз ва тўртюз кишилик касалхоналарнинг, болалар муассасалари, магазинлар ва умумий овқатланиш муассасаларининг, кино-театрлар, санаториялар ва дам олиш уйларининг янги типовой проектлари тузилади. Бу проектлар йиғма темирбетондан ясалган ва бинолар қуришда индустриал методларни кенг қўлланиш имконини берадиган, унификация қилинган конструкцияларни татбиқ этишга асосланади.

Кенг миқ'ёсдаги саноат ва қишлоқ хўжалик қурилиши учун универсал ишлабчиқариш биноларининг типовой проектлари ҳам ишлаб чиқилади. Бу чора ана шу биноларни қуришда йиғма завод элементларидан кенг фойдаланишни кўзда тутади.

Совет архитекторлари проектлаш ва қурилиш соҳасида Ватанимиздаги ва чет эллардаги энг яхши тажрибаларни ўрганадилар ҳамда ана шу катта ишда бу тажрибалардан фойдаланадилар.

Типовой проектларга мувофиқ қуриш шаҳар ҳамда посёлкаларни планировка қилиш ва қуриш (застройка) масалаларини ғоят кескин қилиб қўяди. Бизнинг олдимизда чекланган миқдордаги типовой проектлар асосида кварталлар қуриш (застройка)нинг хилма-хил системасини вужудга келтиришдан иборат янги вазифа турибдики, булар меҳнаткашларнинг маиший эҳтиёжларини ҳартомонлама та'минлаши лозим. Кенг миқ'ёсда кўкаламзорлаш, болаларнинг ўйнаши ва дам олиши учун майдончалар вужудга келтириш, уй-жойларни магистрал кўчаларнинг шовқин-суронидан холи қилиш, болалар боғчалари, яслилари, мактабларни ва бошқа маданий-маиший ҳамда коммунал биноларни уй-жойлар блан қулай боғланишларини кўзда тутиб, мақсадга мувофиқ жойлаштириш — бизнинг ижодий ишимиз бўлиб қолиши керак.

Совет архитекторлари союзи ана шу жуда муҳим ишга ёрдам бериш учун бутун кучларини сарф қилади.

Қулай, тежамли, индустриал ва гўзал иншоотларнинг типовой проектларини ишлаб чиқиш ва қурилиш практикасида моҳирлик блан татбиқ этиш, обод кварталларни вужудга келтириш — архитекторлардан ижодий вазифаларни ҳартомонлама ҳал этишни талаб этади. Эндиликда ана шу асосий вазифаларни ҳал этаоладиган кишилар архитектуранинг чинакам мастерлари бўладилар.

Йиғма темирбетон конструкцияларини ҳамма ерда қўлланиш биздан йиғма темирбетон ишлаб чиқариш технологиясини ва қурилишнинг янги индустриал методларини яхши тушуниб, билиб олишни талаб этади.

Совет архитекторлари союзи архитекторларнинг инженерлик малакасини жуда қисқа вақт ичида оширишни, архитектура-қурилиш вазифаларини комплекс асосда ҳал этиш учун зарур бўлган ишлабчиқариш экономикаси ва технологияси билимларини архитекторларнинг ўзлаштириб олишларига амалий ёрдам беришни ўзининг бурчи деб ҳисоблайди.

Совет архитекторларининг Иккинчи с'езди Қурилиш ва архитектура академиясининг вужудга келтирилишини қизғин табриклайди. Бу академиянинг комплекс асосда тузилиши ва архитектура ҳамда қурилиш-техника институтлари, полигонлар, лабораторияларнинг ва экспериментал қурилишнинг кенг ривожлантирилиши қурилиш ва архитектура соҳасидаги асосий илмий проблемаларни мукаммал ҳал этишни та'минлайди, қурилиш практикасига амалий ёрдам беришни та'минлайди.

Совет архитекторлари союзи ўз ишида илмий асарларни муҳокама қилиш ва архитектура-қурилиш ишларига доир энг муҳим масалалар юзасидан дискуссиялар уюштириш йўли блан фанни ривожлантиришга бутун чоралар блан ёрдам беради.

Партия ва ҳукумат томонидан қўйилган ғоят катта вазифаларни муваффақиятли суратда ҳал этиш учун совет архитекторлари конструкторлар, экономистлар, сантехниклар, технологлар ва бинокорлар блан маҳкам ҳамкорликда ишлайдилар.

Қурилишнинг индустриал методларини муваффақиятли қўлланиш ва қурилишнинг сифатини яхшилаш янги бинокорлик ва пардозлаш материалларини, бинолар ва иншоотларни жиҳозлаш буюмларини ишлаб чиқаришдаги қолоқликни тезликда тугатишни талаб этади. Совет архитекторлари союзи ишлаб чиқарилаётган бинокорлик материалларини, биноларнинг буюмлари ва жиҳозларини муҳокама қилиш, заводларнинг тайёр маҳсулоти виставкаларини уюштириш, энг яхши нусхаларни танлаб олиш йўли блан материаллар ҳамда жиҳозлаш буюмлари ассортиментини кўпайтириш ва сифатини яхшилашга ёрдам бериш учун бутун чораларни кўради.

Биз ўзимизнинг ижодий ташкилотимизда танқид ва ўз-ўзини танқидни кадрларимизни тарбиялашнинг энг муҳим методи деб билиб, уни кенг ривожлантирамиз, янги ёш архитекторларни ижтимоий, амалий ва илмий ишларга дадил кўтаришни та'минлаймиз.

Совет архитекторларининг Иккинчи Бутуниттифоқ с'езди архитектурамизни ривожлантиришда муҳим тарихий босқичдир. Совет архитекторлари халқимиз олдида нақадар кўп қарздор эканликларини яхши тушунадилар, ўз хатолари ва камчиликларини яхши англайдилар.

Биз, с'езд қатнашчилари барча совет архитекторлари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советини ишонтириб айтамизки, проектлаш ва қурилиш практикасидаги ана шу камчиликларга хотима бериш ва янги ижодий вазифаларни муваффақиятли суратда бажариш учун бутун кучимизни сарф қиламиз. Бу, халқимизнинг турмуш даражасини кўтаришга ва Совет Иттифоқининг экономикасини янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг шонли Марказий Комитети!

Яшасин Совет ҳукумати!

Совет архитекторларининг Иккинчи Бутуниттифоқ с'езди.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Шан давлатида бўлиши

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Меҳмонлар 3 декабрьдан 4 декабрьга ўтар кечаси Шан давлати бошлиғининг резиденциясида дам олиб, эрталаб Таунгжидан жўнаб кетдилар. Улар Хехо аэродромига келиб, бу ердан Бирманинг Рангундан кейин катталик жиҳатидан иккинчи шаҳри бўлган — Бирма корольлигининг илгариги пойтахти ва мамлакатнинг шу қисмини ўтган асрнинг иккинчи ярмида инглизлар босиб олиш олдида Бирма мустақиллигининг охирги таянчи бўлган Мандалай шаҳрига учиб кетдилар. Мандалай шаҳри Рангундан 700 километр шимолда, мамлакатнинг энг муҳим сув йўли бўлган Иравади дар'ёси бўйида жойлашган шаҳардир. Иккинчи жаҳон уруши вақтида бу шаҳар Англия-Америка авиацияси томонидан бомбардировка қилинганлиги натижасида анча вайрон бўлган. Бирма шимолий ҳарбий округининг қўмондонлиги Мандалай шаҳрида туради.

Мандалай аэродромида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевни Бирма Иттифоқининг мудофаа министри У Ба Све, олий ҳарбий қўмондонликнинг вакиллари ва округ ҳарбий вакиллари кутиб олдилар. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев аэродромда саф тортиб турган фахрий қоровул олдидан юриб ўтиб, гимнлар ижро этилиб бўлгач, расмий шахслар блан таништирилганларидан кейин махсус равишда қурилган, ранг-баранг қоғозлардан ясалган миллий нақшлар блан чиройли қилиб безатилган ва СССР блан Бирма байроқлари осиб қўйилган шийпонга ўтдилар.

Бу ерда Мандалай ма'мурлари ва жамоатчилиги вакилларидан иборат бирнеча юз киши тўпланган эди. Шу жойда совет раҳбарлари шарафига гражданлик қабули маросими ўтказилди. Митинг трибунасида Н. С. Хрушчев ва Н. А. Булганин ёнида Бирма мудофаа министри У Ба Све, ички ишлар министри Бо Кин Маунг Гале, Бирма Иттифоқи қуролли кучларининг бош қўмондони генерал Ие Вин, Мандалай муниципал кенгашининг раиси (мэр) У Чжо Ньюнт бор эди. Мандалай мэри меҳмонларга қарата ёзилган табрикномани ўқиб берди ва уларга табрикнома текстини топширди. Н. А. Булганин жавоб нутқи сўзлаб, Совет Иттифоқи блан Бирма ўртасида дўстона муносабатларни ва ишончни мустаҳкамлаш бутун дун'ёда тинчлик манфаатлари учун муҳим иш эканлигини уқтириб ўтди.

Сўнгра, меҳмонлар тушган машиналар қатор бўлиб шаҳардан юриб ўтдилар, бу машиналар безатилган аркалар олдида тўхтаб-тўхтаб ўтар ва шунда Н. А. Булганин блан Н. С. Хрушчевни шаҳар аҳолиси табрик хитобларини айтиб, чин кўнгилдан табриклар эди. Ранг-баранг кийимлар кийган халойиқ орасида қизғиш ёрқин кийимлар кийган будда монахлари (руҳонийлари) ҳам кўринмоқда эди. Совет раҳбарларини табриклаётган халойиқ орасида болалар айниқса кўп эди. Шаҳарнинг марказида меҳмонларни кутиб олиш учун тўпланган халқ байроқлар ва шиорлар ёзилган алвонлар блан безатилган кўчалар бўйида зич бўлиб саф тортиб турган эди.

Меҳмонлар Иравади дар'ёсининг кемалар тўхтайдиган жойига келиб, «Миндон» пароходига ўтдилар ва шу пароход блан дар'ёда сайр қилдилар. Кейин Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев автомашиналарга тушиб, Мандалайдан тоғ устидаги курорт шаҳри бўлган Маймьога бордилар. Мандалайдан 70 километр масофадаги бу шаҳарда меҳмонлар 4 декабрь кечқурун дам олдилар.

Шан давлати бошлиғи ҳузурида қабул маросими

ТАУНГЖИ, 4 декабрь. (ТАСС махсус мухбири). (Кечикиб олинди). 3 декабрь кечқурун Шан давлатининг бошлиғи Сао Кун Чо СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчев шарафига зиёфат берди. Қабул маросимида Шан давлатининг ҳукумат арбоблари — министрлар, Қонун чиқарувчи кенгаш а'золари ва бошқа расмий шахслар ҳозир бўлдилар. Зиёфат охирида Сао Кун Чо Шан давлатига келган совет раҳбарлари шарафига қадаҳ кўтарди. У, Совет Иттифоқида Бирма Иттифоқи бош министри У Ну ғоят самимий кутиб олинганлигини эслатиб ўтди ва совет раҳбарларининг бу сафари Бирма блан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстликни ва ҳамкорликни мустаҳкамлайди, деб ишонч билдирди.

Н. А. Булганин бунга жавобан Бирма Иттифоқи президентининг, Бирма бош министрининг ва Шан давлати бошлиғининг соғлиқлари учун қадаҳ кўтарди. Н. А. Булганин Сао Кун Чога мурожаат қилиб, Шан давлатида ўзи ва Н. С. Хрушчев самимий ва меҳмондўстлик блан кутиб олинганликлари учун ташаккур айтди.

Гўзал кўлда завқли қайиқ пойгалари вақтида халқингиз блан учрашганимизда халқингиз ўз ҳисларини қизғин, самимий равишда изҳор қилганлиги — деди Н. А. Булганин, — совет халқининг вакиллари бўлган бизларни жуда қувонтирди. Бизга нисбатан изҳор қилинган бу ҳисларни халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг ёрқин намойиши деб биламиз. Биз блан Москванинг орасида не-не тоғлар ва неча минг километрлик масофа ётибди. Лекин сизларнинг орангизда турганимиз ҳолда шуни яққол кўриб турибмизки, халқларимиз катта масофалар блан бир-бирларидан ажралганликларига қарамай, улар бир-бирлари блан дўстдирлар. Уларни тинчликка ва халқлар ўртасида дўстликка бўлган умумий интилиш бирлаштирмоқда.

Сўнгра Н. С. Хрушчев сўз олиб, бундай деди:

Дўстлар, биродарлар!

Дўстим Николай Александрович Булганининг бу ерда гапирган сўзларига тўла равишда қўшиламан. Сиз ва халқингиз бизни қизғин кутиб олганлиги бугун бизни жуда қувонтирди ва хурсанд қилди. **(Қарсаклар).**

Бирма халқининг Совет Иттифоқи халқларига, мамлакатимизга бўлган қардошлик муҳаббатини ва самимий ҳисларини катта қувонч блан ҳис қилдик. **(Давомли қарсаклар).**

Совет Иттифоқига ва совет халқига шундай муҳаббат туғилганлигининг сабаби нима? Менинг фикримча, бу муҳаббат шунинг учун туғилганки, халқимиз Коммунистик партия раҳбарлиги остида ҳокимиятни ўз қўлига олиб, қудратли социалистик давлат қурди. Ишчилар, деҳқонлар ва меҳнаткаш интеллигенция барча золимларга қарши қат'ий кураш олиб бордилар ва партиямиз раҳбарлиги остида катта натижаларга эришдилар. Совет халқи ўзининг ҳаётий манфаатлари учун, ўз эркинлиги ва мустақиллиги учун, ўз ватани учун курашаётган меҳнаткаш халқ нималарга қодир эканлигини бутун дун'ёга кўрсатди. **(Давомли қарсаклар).**

Илгари, бизнинг давлатимиз пайдо бўлмасдан олдин, меҳнаткашлар оммасининг миясига, худо ярлақаган кишиларгина давлатга раҳбарлик қилиши мумкин, деган фикрни сингдиришга уриниб келган эдилар. Деҳқонларнинг кулбаларида ва ишчиларнинг маҳаллаларида туғилган оддий кишилар эса давлатни бошқараолмайди, деб айтар эдилар. Аммо бизнинг давлатимиз агар халқ оммасига илм берилса, ҳарбир киши ҳам давлатга раҳбарлик қилишда актив қатнашиши мумкинлигини яққол кўрсатди ва исбот қилди.

Ба'зи буржуа газеталари Ҳиндистонда ва Бирмада айтган гапларим учун мендан жуда хафа бўлмоқдалар. Лекин мен буерда улар хурсанд бўлсин деб гапираётганим йўқ. **(Ҳозир бўлганлар орасида жонланиш, қарсаклар).**

Хўш, нега улар норози бўлмоқдалар? Бунинг сабаби шуки, мен мустамлакачиларни ма'қуллаб гапираолмайман. Мана сизларнинг мамлакатингизда четэл мустамлакачилари кўп ўн йиллар мобайнида елкангизга миниб олиб, мамлакатингизни талаб келдилар. Улар, биз Бирма халқининг маданиятини юксалтирмоқ учун шундай қилдик, деб айтадилар. **(Ҳозир бўлганлар орасида жонланиш).**

Аммо биз бошқача гапни айтмоқдамиз— мустамлакачилар халқни таламоқ, унинг охирги бурда нонини тортиб олмоқ учун сизларнинг мамлакатингизда елкангизга чиқиб олган эдилар. Шунинг учун ҳам менинг бундай гапларим ба'зи мамлакатларнинг газеталарига ёқмаяпти. Ҳақиқатни айтганингда уларнинг кўзи косасидан чиқиб кетаяпти.

Лекин мен дилидаги гапни айтмайдиган киши эмасман, мен меҳнаткаш халқнинг ва Коммунистик партиянинг вакилиман, шунинг учун ҳам мустамлакачиларни ҳимоя қиладиган ҳечбир нарсани айтаолмайман. **(Ўтирганлар орасида жонланиш, давомли қарсаклар).**

Сизлар мустамлака асоратини улоқтириб ташлаб, эндиликда ўз мустақил давлатингизни қураётганингиз учун совет халқи астойдил хурсанд бўлмоқда. Мустамлакачилар яна қайтиб келиб елкаларингизга миниб олмайдиган бўлишлари учун сизларга ривожланиб боришингизда ёрдамлашишга тайёрмиз. Биз сизларнинг ўзингиз учун, ўз болаларингиз учун меҳнат қилишингизни, ўз маданиятингизни юксалтиришингизни, бақувват ва мустақил бўлишингизни истаймиз. **(Гулдурос қарсаклар).**

Сиз дўстларимизга бизнинг самимий тилагимиз мана шу. Ўзи зулм азобларини тортиб ундан қутулган кишиларгина мана шундай истак билдираолади.

Мен ўзим ишчилар орасидан чиққан кишиман. Революциядан олдинги Россияда фабрикалари ва Донбассдаги шахталари бўлган инглиз, француз капиталистларининг ва бошқа капиталистларнинг қўлида ишлаганман, шунинг учун ҳам бегоналарга ишлаш нималигини биламан. Шу сабабли мен сизларнинг озод бўлганлигингиз учун қувонаётганлигингизни яхши тушунаман.

Совет халқи сизларнинг муваффақиятларингизни кўриб қувонмоқда. Сизлар блан биз ака-укалардек бўлиб яшашни истаймиз ва сизларнинг дўстлигингиздан бошқа бизга ҳечнарса керак эмас. Ўз кучи ва воситалари блан зарур бойликларни яратмоқ учун бизнинг халқимизда ҳамма нарса бор. Биз ўзимиз учун ишламоқдамиз ва сизлар ҳам ўзингиз учун ишламоқдасиз. **(Давомли қарсаклар).**

Лекин биз бир-биримизга ёрдам беришимиз — биз сизларга, сизлар эса бизларга ёрдамлашмоғимиз мумкин.

Сизларнинг давлатингиз ҳали ёш. Сизларнинг ҳали ўз инженер интеллигенциянгиз йўқ, сизларда ҳали зарур тажриба йўқ. Агар сизларга ёрдам керак бўлса бизга айтингиз, ёрдам берамиз. Инженер кадрлар блан ёрдамлашамиз, тажрибаларимизни баҳам кўрамиз. **(Гулдурос қарсаклар).**

Курашиб қўлга киритилган ҳокимиятни ушлаб қолмоқ учун энг муҳими шуки, ватанингизда ўз кадрларингизни яратишингиз хўжаликнинг ҳамма соҳаларида ишлайдиган инженерларга, олимларга, мутахассисларга эга бўлишингиз керак. Сизлар ўз орангиздан шу кучларни етиштиришингиз лозим. Биз ҳам бу ишда сизларга муваффақият тилаймиз.

Мустамлакачилар ўзлари қул қилиб олган халқларга, мустамлака халқлари ўз мамлакатини ўзи бошқараолмайди, деб уқтирар эдилар. Улар халқларни ўзларига итоат қилдириб сақламоқ учун бу ёлғонни халқларнинг миясига зўр бериб қуйиб келар эдилар. Аммо бирмалилар ҳам, масалан, руслар ёки инглизлар сингари қобилиятли кишилар эмасми, ахир? Халқлар қобилиятли ва қобилиятсиз халқлар деб бўлинмайди. Агар халқлар учун баббаравар шароит яратиб берилса, улар ўз тараққиётларида муваффақиятларга эришаверадилар. **(Гулдурос қарсаклар).**

Ба'зи буржуа журналистлари мени мана шунақа гапларим учун ёмон кўрадилар. Лекин, модомики қалбим уришдан тўхтамас экан, мен ҳақиқатни гапиравераман. **(Гулдурос қарсаклар).** Ҳормай- толмай ҳақиқатни гапираверaман, одамларни адолатсизликка қарши қўзғатаверaман. **(Давомли қарсаклар).**

Бу — олижаноб ишдир, ҳарким ҳам шунинг учун ишламоғи лозим.

Мен эркин ва мустақил Бирма учун, сиз дўстлар учун, Совет Иттифоқининг вакиллари бўлган бизларни шу қадар самимият блан кутиб олган ажойиб халқингиз учун қадаҳ кўтараман!

Сизларнинг соғлиғингиз учун, сизларнинг муваффақиятларингиз учун! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Қабул маросимининг охирида миллий музика ва рақслардан иборат концерт берилди.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Бирмада бўлиши

РАНГУН, 5 декабрь. (ТАСС). 4 декабрьда Мандалай шаҳрининг аэродромида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг а'зоси Н. С. Хрушчев шарафига гражданлик қабули маросими ўтказилганлиги хабар бериб ўтилган эди.

Муниципалитет раиси (Мандалай мэри) У Чжо Ньюнт меҳмонларни табриклаб, уларга қарата ёзилган мурожаатни ўқиб берди.

Мандалай мэри У Чжо Ньюнтнинг мурожаати

Бирма халқига ўзининг энг дўстона ҳисларини кўп марталаб изҳор қилиб келган отоқли халқ раҳбарларини Мандалай гражданлари номидан табриклаш шарафига муяссар бўлдим. Кейинги йилларда бизнинг халқларимиз бир-бирларини таниб олдилар. Мамлакатимиз мустақил суверен республика бўлиб олганидан кейингина биз Совет Иттифоқи вакиллари блан учрашиш имкониятига эга бўлдик. Сизларнинг улуғ мамлакатингиз бизнинг статусимизни биринчилар қаторида таниганлигини миннатдорчилик ҳислари блан эсламоқдамиз ва биз Бирлашган Миллатлар Ташкилотига мамлакатимизнинг қабул қилдиришга ҳаракат қилган вақтимизда мана шу жаҳон ташкилотидаги сизнинг вакилингиз бизни қўллаб-қувватлаганлиги учун миннатдормиз. Шундан кейин дипломатик вакиллар олмошинди. Шундан бери ҳар иккала мамлакатнинг вакиллари бирбирлари блан тез-тез учрашиб турдилар ва ўтган йиллар мобайнида дўстлик алоқалари янада кўпроқ мустаҳкамланди.

Мандалай шаҳри Бирма корольларининг пойтахти эди, броқ, кейинги уруш вақтида шаҳар вайрон қилинганлиги натижасида ўтмишимизнинг ёрқин намуналари бўлган ҳашаматли бинолар йўқ бўлиб кетди ва шу биноларнинг деворлари ҳамда башняларидан ташқари ҳечбир асар қолмади. Шунга қарамай, маданиятимиз ва меросимиз бизнинг ўзимизда қолди. Мандалай яратган руҳ, мамлакатимизга муҳаббатни ифодаловчи ва мамлакат эркинлигини сақлаб қолишга қат'ий бел боғлаганлигимизни ифодаловчи руҳ ҳамиша биз блан биргадир.

Биздардан Совет Иттифоқига бориб келган кишилар кам, лекин Совет Иттифоқида бўлиш шарафига муяссар бўлган кам сонли бахтли кишилар завқ ва шавққа тўлиб қайтиб келдилар. Халқингизнинг дўстпарварлиги тўғрисида, халқингиз раҳбарларининг фидокорлиги тўғрисида ва уларнинг якдиллик блан тинчликка интилаётганлиги тўғрисида биз кўп гапларни эшитганмиз. Совет Иттифоқининг муваффақиятлари жуда катта, Совет Иттифоқи жаҳонга ўргатиши мумкин бўлган ва ўргатган кўп нарсалар бор.

Сизлар, — деб давом қилди мэр, — бизнинг орамизда турганлигингиз блан бахтиёрмиз. Халқ сизларни чин кўнгилдан табрикламоқда, биз сизларнинг бу ердан мамнун бўлиб кетишингизни, Бирма ва бирмалилар ҳақида яхши хотираларни ўзингиз блан олиб кетишингизни истаймиз. Сизларнинг бу сафарингиз бизнинг эсимиздан чиқмайди. Сизларнинг бу сафарингиз Совет Иттифоқи халқининг бирмалиларга нисбатан дўстлигини ва яхши ниятда эканлигини эслатувчи хотира бўлиб қолади, бу воқиа иккала халқ ўртасидаги яқин муносабатларни янада ҳам мустаҳкамлайди.

Бу дўстлик абадий дўстлик бўлиб қолсин!

* * *

Сўнгра Н. А. Булганин Мандалай гражданлари олдида жавоб нутқи сўзлади.

Н. А. Булганин нутқи

Жаноб олийлари! Мэр жаноблари! Ҳурматли гражданлар! Бирма давлатининг қадимий пойтахти, ўзининг шонли ўтмиши блан танилган Мандалай шаҳри ерига қадам қўйиб турганлигимиз учун хурсандмиз. Мамлакатнинг марказига, мамлакатнинг асосий ҳаёт томири бўлган улуғ Иравади дар'ёси бўйига жойлашган Мандалай шаҳри Бирма халқининг қадимий ва бой маданияти тўпланган шаҳардирки, бу ердаги маданият ва маориф муассасалари шу маданиятни сақлаб қолиш ва ривожлантириш ишига муваффақиятли равишда ёрдам бермоқда.

Сиз мэр жанобларининг, мамлакатингиз эркинлигини сақлаб қолиш йўлидаги қат'ий ғайратингиз, я'ни сиз «Мандалай руҳи» деб айттан руҳ тантана қилганлиги шонли Мандалай мустамлака қарамлиги занжирларини улоқтириб ташлаган эркин мамлакатда яна эркин шаҳар бўлиб қолганлиги тўғрисида айтган гапларингизни табриклаймиз.

Шу блан бирга биз гўзал шаҳрингиз иккинчи жаҳон уруши натижасида жуда кўп шикастланганлигига ва, жумладан, Мандалайнинг тарихий ва архитектура ифтихори бўлган король саройи вайрон қилинганлигига ўзимизнинг ачинганлигимизни изҳор қилмасдан ўтаолмаймиз. Сизларга шу нарса ҳеч шак-шубҳасиз ма'лумки, бизнинг ҳам кўп шаҳарларимиз урушдан ғоят вайрон бўлган ва ҳаробаликка айланиб қолган эди. Энди бу шаҳарларни ва қишлоқларни ўзининг фидокорона меҳнати блан тиклаб олган совет халқи урушнинг нақадар фалокатли эканлигини ҳамда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун кураш нақадар муҳим эканлигини яхши билади. Бирма халқи биз блан ёнма-ён туриб тинчлик иши учун, янги уруш хавфига қарши курашаётганлигига юксак баҳо бермоқдамиз.

Биз шу нарсани мамнуният блан қайд қилиб ўтамизки, шу йил 3 ноябрьда Москвада имзоланган Совет-Бирма қўшма баёнотида блоклар тузиш сиёсати қораланганлигини ва блокларга кирмаслик сиёсати халқларга хавфсизликни та'минлаб бериши ҳамда бутун дун'ёда тинчлик ўрнатиш ишида ижобий роль ўйнаши э'тироф қилинганлигини Бирма халқи ма'қуллади.

Ма'лумки, халқларимиз ўртасидаги муносабатлар ҳамиша самимий ва дўстона муносабатлар бўлиб келди, ҳозирги вақтда ҳам бу муносабатлар иккала мамлакатимизнинг манфаатлари йўлида СССР блан Бирма ўртасидаги кенг иқтисодий ва маданий ҳамкорликни янада ривожлантирмоқ учун йўл очиб бераётган тинч-тотув бўлиб яшашнинг беш буюк принципидан иборат мустаҳкам негизга асосланмоқда. Москвада бош министр У Ну блан биргаликда э'лон қилган баёнотимизда бу принципларни та'кидладик, бош министр У Ну бу баёнотни мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик хартияси, деб айтди.

Мэр жаноблари, сизларнинг бу гўзал мамлакатингизга бизнинг қилган сафаримиз СССР блан Бирма ўртасида давом қилиб келаётган самимий дўстлик муносабатларини ва ишончни бутун дун'ёда тинчлик манфаатлари йўлида янада кўпроқ мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади деб умид билдиришга ижозат берингиз.

Правардида сизларга ажойиб қадимий шаҳрингизда бизни самимият блан кутиб олганлигингиз учун, шунингдек халқимизга ва мамлакатимизга нисбатан дўстлик ва миннатдорчилик изҳор қилганликларингиз учун чуқур ташаккур айтишга ижозат берингиз.

Халқларимизнинг бахт-саодати йўлида, бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлашдан иборат олижаноб иш учун СССР блан Бирма ўртасидаги дўстлик мустаҳкамлансин ва ривожлансин! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

* * *

Совет меҳмонлари 4 декабрьда Мандалайда бўлган вақтларида «Миндон» пароходида Иравади дар'ёсида сайр қилиб бўлганларидан кейин, Н. А. Булганинга ва Н. С. Хрушчевга шаҳар аҳолисидан совғалар берилган эди. Шу совғалар қаторида берилган Бирма миллий музика-асбоблари мукаммал Бирма оркестрини ташкил этади.

Н. А. Булганин Мандалай шаҳри вакилларига бу совғалар учун қизғин ташаккур айтди. У, ҳозир бўлганларнинг гулдурос қарсаклари остида бундай деди:

Фақат шахсан ўз номимдан ва ўртоқ Хрушчев номидангина эмас, шу блан бирга бизни вакил қилиб юборган бутун совет халқи номидан ҳам сизларга бизни хурсандчилик ва меҳмондўстлик блан кутиб олганлигингиз учун ташаккур айтишга ижозат берингиз. Сизларга бизга нисбатан ишонч ва муҳаббат ҳисларини изҳор қилганликларингиз учун, тинчликни мустаҳкамлаш йўлида бизлар блан биргаликда курашишга қат'ий бел боғлаганлигингиз учун ташаккур айтамиз.

Сўнгра Н. С. Хрушчев сўзга чиқди.

Н. С. Хрушчев нутқи

Дўстлар, биродарлар! Бу ерда дўстим Н. А. Булганин айтиб ўтган гапларга қўшилишга ижозат берингиз, топширган совғаларингиз учун, бизларни самимий, дўстона қабул қилиб олганлигингиз учун сизларга ташаккур айтишга ижозат берингиз.

Сизларнинг бизга нисбатан, совет халқининг вакилларига нисбатан изҳор қилган оташин ҳисларингиз мамлакатингиздан биз ўзимиз блан олиб кетаётган энг қимматли совғалардир. **(Гулдурос қарсаклар).** Шу блан бирга, биз сизларга ўзимизнинг энг яхши истакларимизни билдириб айтамизки, сизлар давлатингизни мустаҳкамлангиз, маданиятингизни юксалтирингиз, халқ орасига билимларни кенг ёйингиз, ўз инженерларингизни, ўз врачларингизни, ўз муаллимларингизни тарбиялаб етиштирингиз. **(Қарсаклар).** Мамлакатингизнинг муттасил олға боришига аминмиз, чунки халқнинг истаги шудир. **(Гулдурос қарсаклар).**

Мамлакатингиз табиий ресурсларга бой мамлакатдир; сизларда шу ресурслардан фойдаланиб ватан бахт-саодати йўлида ҳормай-толмай ишлаш истаги бор. Сизларда ишчи кучлар бор. Тўғри раҳбарлик бўлган тақдирда мамлакатингизни муваффақиятли равишда ривожлантиришингиз мумкин. **(Қарсаклар).**

Сизларнинг юртингизда хўжайинлик қилиб келган мустамлакачилар ривожланишингизни сун'ий равишда тўхтатиб турган эдилар. Сизларни эзиб келган, сизларни талаб келган европалилар биз европалиларнинг бетимизни шивит қилди. **(Ҳозир бўлганлар орасида жонланиш, қарсаклар).** Мустамлакачилар ўзларининг таналари оқ бўлгани учун танаси қора кишилар устидан ҳукмронлик қилишга ҳақлимиз деб ўйлайдилар, аммо европалиларнинг ҳаммаси ҳам шу мустамлакачилар сингари ўйламайди ва ҳаракат қилмайди. **(Қарсаклар).**

Мен илова қилиб шуни айтмоқчиманки, бизнинг мамлакатимиз айни вақтда ҳам Европа мамлакати, ҳам Осиё мамлакатидир. **(Қарсаклар).** Яна бунинг устига мамлакатимиз территориясининг катта қисми Осиё қит'асидадир. **(Қарсаклар).** Мамлакатимизнинг Европа қисмида ҳам, Осиё қисмида ҳам яшаб турган совет кишилари сизларни табриклайдилар ва сизларнинг гуллаб-яшнашингизни истайдилар. **(Гулдурос қарсаклар).**

Ҳарқайсимиз нимагаки муҳтож бўлсак, шуларнинг ҳаммасини бир-биримизга бериб, яқиндан ҳамкорлик қилайлик ва бир-биримизга ёрдамлашайлик. Бу ишда ҳарқайси давлатнинг ишига аралашмаслик принципига қаттиқ риоя қилайлик. **(Қарсаклар).** Ҳарбир халқ ўз турмушини ўзи хоҳлаганича ташкил этиши лозим.

Янги уруш бошланишига йўл қўймаслик учун бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш йўлида биргалашиб курашайлик.

Сизларга ишларингизда муваффақият ва бахт тилайман! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Маймьода бўлиши

РАНГУН, 5 декабрь. (ТАСС махсус мухбири). 4 декабрь кечқурунги вақтни Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев ўртоқлар ва уларнинг ҳамроҳлари Мандалайдан 70 километр масофада бўлган ва Бирма шимолий ҳарбий округи қўмондонлигининг штаби жойлашган Маймьода ўтказдилар. Буерда совет раҳбарлари Бирма Иттифоқи мудофаа министри ва ҳарбий ма'мурлари ҳузурида меҳмон бўлдилар.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев блан бирга келган Бирма Иттифоқи мудофаа министри У Ба Све 4 декабрьда улар шарафига зиёфат берди. Зиёфатда қуролли кучлар бош қўмондони генерал Не Вин ва Бирманинг бошқа ҳарбий раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

5 декабрь эрталаб совет раҳбарлари шарафига ҳарбий майдонда қўшинлар паради ўтказилди. Армия, флот ва авиация бўлинмалари, бронемашиналар ва артиллерия бўлинмалари майдонда саф тортиб турдилар. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев парадга келган пайтида Совет Иттифоқи ва Бирманинг давлат гимнлари ижро этилди. Парадни Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев қабул қилдилар. Улар Бирма Иттифоқи мудофаа министри ва қуролли кучлар бош қўмондони блан биргликда ҳарбий автомобильларга тушиб, саф тортиб турган қўшинлар олдидан ўтдилар. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев майдонда қурилган трибунага чиқиб, Бирма қуролли кучларининг генералларига, офицерларига ва солдатларига қарата қисқа нутқ сўзладилар.

Маймьодаги ҳарбий парадда Н.А. Булганин нутқи

Мудофаа министри жаноблари, генераллар, офицерлар ва солдатлар! Сизларнинг қўшинларингиз блан танишиш, бу парадни қабул қилиш имконияти берилганлиги учун сизларга ташаккур айтамиз. Бош минситрингиз У Нунинг лутфан таклиф қилиши блан буерга сизларнинг олдингизга дўстлик визити блан келдик. Биз мамлакатингиз территориясида фақат бирнеча кун бўлдик. Лекин шу кунлар мобайнида Бирма халқи блан бўлган учрашувларимиз халқларимиз ўртасида, мамлакатларимиз ўртасида мустаҳкам, бузилмас дўстлик давом қилаётганлигини янги куч блан та'кидлади.

Биз Бирма Иттифоқи учун ҳам, шунингдек Совет Иттифоқи учун ҳам ўзаро манфаатли бўлган бу дўдстликни янада кўпроқ мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни истаётганлигимиз ҳақида сизларни ишонтирмоқ учун совет халқи бизларни бу ерга сизларнинг ҳузурингизга ўзидан вакил қилиб юборди. Бундан буён ҳам дўстлигимизни мустаҳкамлайлик, бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамламоқ учун биргаликда курашайлик!

Мен шахсан ўз номимдан ва биз блан бирга келган дўстларим номидан, бутун совет халқи номидан сизларга қизғин салом айтаман ва ишларингизда муваффақиятлар тилайман. Мамлакатингиз территориясидан четэл босқинчиларини ҳайдаб чиқармоқ учун кўп иш қилган армиянгизни табриклаймиз. Сизларнинг армиянгиз бу жанговар йўлда кўпгина қийинчиликларни енгиб ўтди, лекин у ўз олдида турган вазифани муваффақият блан бажарди.

Яшасин Совет Иттифоқи ва Бирма Иттифоқи халқларининг дўстлиги!

Яшасин бутун дун'ёда тинчлик!

Маймьодаги ҳарбий парадда Н. С. Хрушчев нутқи

Ўртоқлар, дўстлар!

Бирма Иттифоқи қуролли кучларининг вакиллари бўлган сизлар блан учрашиш имкониятини бизга берган мудофаа министри ўртоқ Ба Свега чин кўнгилдан ташаккур айтишимга ижозат берингиз.

Мамлакатингизда бирнеча кун бўлган вақтимизда давлатингизнинг раҳбарлари блан, Бирма халқи блан кўп марталаб учрашдик. Бу учрашувлар жуда мароқли учрашувлар бўлди. Бу учрашувлар вақтида энг муҳим масалаларда фикрларимизда умумийлик борлиги аниқланганлиги бизни қувонтиради. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи тинч қурилиш, ўз экономикасини, маданиятини ривожлантириш, халқ фаровонлигини ошириш блан банд. Ҳозирги вақтда Бирма ҳукуматининг куч ва ғайрати ҳам шу хилдаги вазифаларни ҳал қилишга қаратилган.

Биз ҳамма халқлар блан дўст бўлишни истаймиз. Биз Бирма халқлари блан дўст бўлишни истаймиз. Сизлар бизнинг истакларимизни тушунаётганингизни кўриб хурсанд бўлмоқдамиз.

Мен Бирма Иттифоқи генералларига, офицерларига ва солдатларига мурожаат қилиб, уларга техникани янада мукаммал эгаллашларини тилаб дўстона истак билдираман. Сизлар сингари бизлар ҳам қуролли кучлар сақлашга мажбурмиз. Биз уларни ватанга муҳаббат руҳида, ватанни четэл босқинчиларининг ҳамлаларидан ҳимоя қилиш манфаатлари талаб қиладиган бўлса, фидокорлик қилишга тайёр бўлиб туриш руҳида тарбияламоқдамиз.

Мен сизларнинг қуролли кучларингизга ҳам шуни тилайманки улар қон тўкиб қўлга киритилган мустақилликни қаттиқ туриб шараф блан ҳимоя қилишга тайёр бўлиб турсинлар. Бунинг учун эса ҳарбий сан'атни ўрганиш керак, ўз ҳарбий раҳбар кадрларингизни тайёрлаш, армиянинг халқ блан алоқасини мустаҳкамлаш керак. Токи бу армия халқнинг қуролли кучлари бўлсин, улар халққа садоқат блан хизмат қилсинлар.

Қуролли кучларни сақлаб туриш ҳарбир мамлакатга ҳам қимматга тушади. Лекин биз шу ҳаражатларни қилишга мажбурмиз, чунки бошқа мамлакатлар қуролсизланишга ҳозирча рози бўлмаётир. Броқ, бу вазифа ҳал қилинишига муваффақ бўламиз, деб умид қилиб турибмиз. Биз барча мамлакатларнинг ҳамжиҳат бўлишига эришмоқ, совуқ муносабатлар урушини тўхтатишга эришмоқ ва шу йўл блан қуролли кучларни камайтириш тўғрисида ёки тўла равишда қуролсизланиш тўғрисида, шунингдек атом ва водород қуролини тақиқлаш тўғрисида, самарали халқаро контроль ўрнатиш тўғрисида битимга келмоқ учун куч ва ғайратимизни аямаймиз.

Яшасин Бирма ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги!

Яшасин бутун дун'ёда тинчлик!

Қўшинлар бунга жавобан бир оғиздан: «Яшасин Булганин, яшасин Хрушчев!» деб такрор-такрор хитоб қилдилар.

Парадда ҳозир бўлган меҳмонлар трибунанинг икки томонидаги иккита шийпонга кириб жой олдилар. Майдон атрофидаги говнинг теварагида Маймьо аҳолиси тўпланиб турди.

Дастлаб бронемашиналар, уларнинг кетидан армия, флот ва авиация қисмларининг бўлинмалари ўз байроқларини кўтарганлари ҳолда пиёда саф бўлиб, сўнгра отларга қўшилган ва машиналарга тиркалган артиллерия ва ниҳоят автомашиналарга тушган санитария қисмлари трибуналар олдидан церемониал машқ блан ўтдилар. Парадга полковник Со Мúнт қўмондонлик қилди. Иккита ҳарбий оркестр чалиб турди.

Парад тамом бўлгандан кейин Н. С. Хрушчев ва Н. А. Булганин машиналарга тушиб Маймьо ёнидаги Анисакан аэродромига бордилар ва у ердан Рангунга учиб кетдилар.

Бугун маҳаллий вақт блан соат 13 да совет меҳмонлари Рангунга келдилар.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Рангунда

РАНГУН, 5 декабрь. (ТАСС махсус мухбири). Бугун куннинг иккинчи ярмида Бирма Иттифоқи президенти Ба У президент саройи боғида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Н. А. Булганин блан Н. С. Хрушчевнинг Бирма саёҳатида иштирок қилаётган ҳамма ҳамроҳлари ҳозир бўлдилар. Бирма томонидан: Бирма Иттифоқи бош министри У Ну, ҳукумат а'золари, ҳукумат муассасаларининг юқори лавозимдаги амалдорлари ҳозир бўлди. Меҳмонлар орасида дипломатик корпус а'золари ҳам бор эди. Қабул маросими вақтида Бирма музикаси ва рақслари концерти берилди. Артистлар Н. С. Хрушчевга ва Н. А. Булганинга гуллар тақдим қилдилар.

Кечқурун СССРнинг Бирма Иттифоқидаги элчиси А. Д. Шчиборин Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Бирмада бўлиши муносабати блан зиёфат берди. Зиёфатда Бирма Иттифоқи бош министри У Ну рафиқаси блан, ташқи ишлар министри Сао Кун Чо, саноат министри У Чжо Нейн, савдо-сотиқни ривожлантириш министри У Рашид, молия министри У Тин, ерни национализация қилиш министри Такин Тин, Бирма парламенти миллатлар палатасининг спикери Сао Шве Тайк, Бирманинг СССРдаги элчиси У Монг Онг, Бирманинг Хитой Халқ Республикасидаги элчиси У Хла Маунг ҳозир бўлдилар. Қабул маросимида Хитой Халқ Республикасининг элчиси Яо Чжун-мин ва Ҳиндистон элчиси Саксена ҳам ҳозир бўлдилар. Совет томонидан: А. А. Громико, П. Н. Кумикин, Ж. Р. Расулов, З. Раҳимбобоева, И. А. Серов ва Бирмадаги СССР элчихонасининг маслаҳатчиси М. С. Вавилов ҳозир бўлдилар.

СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот бўлимида

5 декабрьда СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Матбуот Бўлимининг Мудири Л. Ф. Ильичев Ассошиэйтед пресс агентлигининг Москвадаги мухбири Р. О' Малейни, сўнгра «Нью-йорк таймс» газетасининг Москвадаги мухбири У. Хангенни Матбуот бўлимига таклиф қилди ва уларнинг КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қурилиш масалалари юзасидан чиқарган ва 10 ноябрьда э'лон қилинган қарори муносабати блан Москвадан юборган ахборотда қўпол бузишларга йўл қўйганликларини уларга кўрсатди. Бу ҳол, ўз навбатида, Америка матбуотида ва Америка радиосининг эшиттиришларида сохта хабарларнинг пайдо бўлишига баҳона бўлди. Бу хабарларда ўша вақтда АҚШда бўлган Совет бинокорлари делегациясининг ба'зи а'золарига нисбатан, ва айниқса Қурилиш ва архитектура академиясининг президенти А. В. Власовга нисбатан қўпол ҳуружлар ва ҳақоратлар бор эди. Америка газеталарида А. В. Власов мукофотлардан, унвонлардан маҳрум қилинган ва ишдан четлатилган, деган уйдирмалар босиб чиқарилди.

Бундай хатти-ҳаракат нормал аҳволга зиддир ва вакиллар мазкур мухбирлар бўлган Америка агентликлари ҳамда газеталарининг обрўсини тўкади холос.

Матбуот Бўлимида мазкур мухбирларга бундай ҳодисаларнинг яна рўй беришига йўл қўйиш мумкин эмаслиги кўрсатиб ўтилди, ва улар агар келгусида бундай фактларга йўл қўйилса, совет органлари томонидан тегишли чоралар кўрилади, деб огоҳлантирилдилар.

К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян ва В. М. Молотовнинг Австрия парламент делегацияси блан учрашуви

Учинчи декабрьда Кремльда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи Ўринбосари А. И. Микоян, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи Ўринбосари ва СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов СССР Олий Советининг таклифига биноан, Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Австрия парламент делегациясининг а'золари блан учрашдилар.

Учрашув маросимида СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. М. Пегов ва Австриянинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Н. Бишофф ҳозир бўлдилар.

К. Е. Ворошилов СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан меҳмонларни табриклаб, уқтириб айтдики, мамлакатларнинг бир-бирларига парламент делегацияларини ва турли делегацияларни юбориб туришлари йўқолиб қолган алоқаларни тиклашга ёки янгидан шундай алоқалар боғлашга ёрдам беради. Бу нарса халқаро кескинликни камайтирибгина қолмасдан, шу блан бирга, ҳамма масалаларни ҳамжиҳатлик руҳида ҳал қилишга имконият берадиган оқилона инсоний ва дўстона муносабатлар учун фундамент яратади.

К. Е. Ворошилов меҳмонларнинг Совет Иттифоқида бўлганларида олган таассуротларини эшитишни истаганлигини билдирди.

Делегация бошлиғи, Федерал Кенгаш Раиси А. Фриш Совет давлати раҳбарлари блан учрашиш имконияти берилганлиги учун ташаккур изҳор қилиб, делегация а'золарининг совет жамияти турли табақаларининг вакиллари блан учрашганлиги тўғрисида гапириб берди. У қайд қилиб ўтдики, Австрия парламенти а'золари Совет мамлакатида саёҳат қилиб юриб, 10 минг километрдан ортиқроқ йўл босиб ўтдилар ва кўпгина шаҳарларда бўлдилар. Улар Совет Иттифоқининг катталиги тўғрисида етарлик равишда тўла таассурот олдилар, корхоналарда бўлдилар, колхозларни бориб кўрдилар, давлат арбоблари ва оддий кишилар блан суҳбатлашдилар. Совет халқи блан бўлган бундай учрашувлар, — деди А. Фриш, — биз бир-биримизни дўстлар деб айтишимиз мумкинлигини та'кидлади. Менинг фикримча, — деди, у, — нотўғри пропагандага асосланган кўпгина нотўғри фикрлар ва онглашилмовчиликлар энди бартараф қилинди ва бу блан Совет Иттифоқига қилган сафаримиздан кузатган мақсадимизга эришдик.

— Мен сизларни ишонтириб айтаманки, — деди А. Фриш К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян ва В. М. Молотов ўртоқларга мурожаат қилиб, — буерда нималарни кўрганимизни, эшитганимизни ва ҳис қилганимизни парламентдош шерикларимизга ва сайловчиларимизга айтиб берамиз.

Сўнгра Австрия делегациясининг раҳбари шундай фикрни айтдики, мустақил ва демократик Австрияни тиклаш тўғрисидаги Давлат Шартномаси ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни кенгайтирмоқ ва мустаҳкамламоқ учун яхши замин яратди. Австрия блан СССР ўртасида ривожланиб бораётган иқтисодий алоқалар эса бу иккала мамлакатнинг бир-бирига янада кўпроқ яқинлашувига ёрдам беради.

Бир ярим соат давом қилган дўстона суҳбат вақтида Австрия парламентининг депутатлари Совет Иттифоқидан олган таассуротларини гапириб бердилар.

Венадаги олий техника мактабининг профессори бўлган ва бундан йигирма бир йил олдин Совет Иттифоқига келиб кетган А. Душек, Москвадаги қурилиш кенг миқ'ёсда олиб борилаётганлигини кўриб, шунингдек халқнинг ижодий қобилиятини ривожлантириш тўғрисида Совет ҳукумати катта ғамхўрлик қилаётганлигини кўриб ўзининг ҳайратда қолганлигини гапириб берди. У, Австрия ва Совет Иттифоқи олимлари ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш керак, деб айтди.

Шу муносабат блан В. М. Молотов дедики, тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг Женева кенгаши мамлакатлар ўртасида алоқаларни ривожлантириш тўғрисида ижобий қарор қабул қилмади, лекин бундан, бугун рўёбга чиқмаган иш эртага рўёбга чиқмайди, деган ма'но чиқмайди, албатта. Совет ҳукумати совет олимларининг жамоат арбоблари ва сан'ат арбобларининг бошқа давлатлар вакиллари блан алоқаларини ривожлантиришни ва давом эттиришни истайди. Биз ҳам бутун матонат ва ғайратимизни сарфлаб шундай қиламиз, — деди В. М. Молотов. — Бизнинг мақсадимиз шуки, бу алоқалар бизнинг мамлакатимиз учун ҳам, бошқа мамлакатлар учун ҳам манфаатли бўлсин, турли давлатлар ўртасида ҳамжиҳатликни, ҳамкорликни ва дўстликни кучайтиришга ёрдам берсин.

Миллий Кенгаш депутати И. Грисиер, СССРда қишлоқ хўжалиги техникани қўлланиш ва юқори малакали мутахассислар борлиги туфайли жуда тараққий қилганлигига аниқ ишондим, деб уқтириб ўтди. У, Австрия қишлоқ хўжалик ходимлари совет қишлоқ хўжалигининг муваффақиятлари блан муфассал танишсалар яхши бўлур эди, деб истак билдирди.

Р. Мархнер Австрия делегацияси ҳамма жойда самимият, сидқидил блан кутиб олинганлигини гапириб ўтди. Биз Австрия халқига, совет кишилари Австрия халқига дўстлик назари блан қарамоқда, деб айтишимиз мумкин, — деди у.

Делегация а'золари Ф. Флоссман, А. Малета, Р. Рот ҳам Совет Иттифоқида бўлган вақтларида олган таассуротларини гапириб бердилар.

Австрия парламент делегациясининг а'золари В. М. Молотовнинг айтган гапларини катта қизиқиш блан кутиб олдилар.

— Бу йил тузилган Шартнома негизида ҳозир вужудга келган муносабатлар, — деди В. М. Молотов, — ҳар иккала мамлакатимиз учун катта аҳамиятга эга. Бу муносабатлар умуман Европа давлатлари учун катта аҳамиятга эга. Сизларга ма'лумки, Австрия бетарафлик позициясини расмий равишда олсин, деган таклиф Совет Иттифоқининг ташаббуси блан қилинган эди. Биз, бу таклиф Австриянинг ва Австрия халқининг манфаатларига ва, шу блан бирликда, Европада тинчлик манфаатларига мос бўлиб тушади, деган фикрда эдик. Биз эндиликда Швейцария блан бир қаторда Европада бошқа бетараф давлат ҳам турганлиги ҳамма халқлар учун муҳимдир, деб ўйлаймиз. Биз бутун дун'ёда ва айниқса Европада ҳарбий гуруҳлар тузилишига қаршимиз, чунки ҳархил ҳарбий гуруҳлар тузилганлиги натижасида биринчи жаҳон уруши ва иккинчи жаҳон уруши Европада бошланган эди.

В. М. Молотов, Австрия қабул қилган ҳамда Австрия халқининг манфаатларига ва ҳисларига мос бўлиб тушаётган бетарафлик сиёсати изчиллик блан ва ҳалол амалга оширилади, деб ишонч билдирди. Шу асосда, деди В. М. Молотов, биз ҳамма соҳаларда — сиёсий, иқтисодий, маданий соҳаларда — сизларга дўстмиз. Бир-биримизга мақбул деб топилган формаларда ва имкониятларда бундан буён ҳам биргаликда иш кўрамиз, деб ишонч билдиришга ижозат берингиз.

А. И. Микоян В. М. Молотов айтган гапларга қўшилиб, Австрия блан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларда ҳал бўлмаган масалалар йўқ, Совет ҳукумати мавжуд шартномалар ва битимлар бўйича ўзининг ҳамма мажбуриятларини муқаддас билиб бажаради, деб та'кидлади. Фақат ишонмаслик ва иномаслик қолдиқларини йўқотиш керак, холос, деди А. И. Микоян, бунинг учун алоқаларни ва рост информацияларни кўпайтириш керак. Австрия парламент делегациясининг СССРга қилган саёҳати ҳам бунга кўп жиҳатдан ёрдам бериши лозим.

Суҳбат охирида К. Е. Ворошилов Австрия делегацияси а'золарига Совет мамлакати тўғрисида айтган қизиқтирарли ва самимий гаплари учун ташаккур билдирди ва Австрия блан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстликни ҳормай-толмай мустаҳкамлаш бу дўстликни бузилмас ва доимий дўстликка айлантириш лозим, деди.

К. Е. Ворошилов Австрия парламенти а'золари блан хайрлашар экан, улардан Австрия парламентига ва Австрия давлати раҳбарлари — Федерал Президент Т. Кернер жанобларига ва Федерал Канцлер Ю. Рааб жанобларига СССР Олий Совети Президиуми номидан самимий салом топширишни илтимос қилди. (ТАСС).

СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети блан Миллатлар Совети бюджет комиссияларида

СССР Министрлар Совети томонидан СССР Олий Советининг муҳокамасига киритилган СССРнинг 1956 йилги Давлат бюджети проектини ва 1954 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни Иттифоқ Советининг бюджет комиссияси депутат **И. С. Сенин** раислиги остида ва Миллатлар Советининг бюджет комиссияси депутат **А. М. Сафронов** раислиги остида кўриб чиқишга киришдилар.

СССР Олий Совети ҳар иккала палатаси Бюджет комиссияларининг қўшма мажлисида СССР молия министри, депутат А. Г. Зверев 1956 йилги Давлат бюджетининг проекти тўғрисида ва 1954 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисида доклад қилди.

Давлат бюджетининг айрим моддаларини, СССРнинг ҳарбир министрлиги ва бошқармаси бўйича йиғма молия планларни ва сметаларни, шунингдек 1954 йилги Бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни батафсил кўриб чиқмоқ учун Иттифоқ Совети блан Миллатлар Советининг Бюджет комиссиялари бирқанча кичик комиссиялар, я'ни СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни кўриб чиқучи кичик комиссия; маорифга, маданиятга, соғлиқни сақлашга ҳамда давлат бошқарув органларини сақлашга сарфланадиган харажатларни кўриб чиқучи кичик комиссия; қишлоқ хўжалиги, савдо ва тайёрлаш бўйича даромадлар ва харажатларни кўриб чиқучи кичик комиссия; машинасозлик саноати бўйича даромадлар ва харажатларни кўриб чиқучи кичик комиссия, халқ исте'мол қиладиган товарлар саноати бўйича даромадларни ва харажатларни кўриб чиқучи кичик комиссия ва бошқа шу сингари кичик комиссиялар туздилар.

Кичик комиссияларнинг мажлисларида СССР Молия министрлиги томонидан тақдим этилган бюджет материаллари кўриб чиқилади, тегишли министрликлар ва бошқармалар вакилларининг, Давлат иқтисод комиссиясининг, узоқ муддатли кредит берувчи банклар ва бошқа бошқармалар вакилларининг бюджет бўйича докладлари ва изоҳлари тингланади. Кичик комиссиялар бюджет даромадлари ва харажатларининг тегишли бўлимлари бўйича хулосаларни ва таклифларни Иттифоқ Совети блан Миллатлар Совети бюджет комиссияларининг кўриб чиқиши учун тайёрлайдилар.

Кичик комиссияларнинг ишларида Бюджет комиссияларининг а'золари бўлган депутатлардан ташқари, халқ хўжалиги ва маданиятнинг турли тормоқлари бўйича консультант — мутахассислар қатнашади. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Раҳбарлик услуби янада такомиллаштирилсин

Марказий район партия конференциясидан

Район саноат корхоналарининг коллективлари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини бажара бориб, техника прогрессини янада кучайтириш, мавжуд ишлабчиқариш қувватлари ва резервларидан тўла фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда унинг сифатини яхшилашда бир қатор муваффақиятларни қўлга киритдилар. Кўпгина илғор корхоналарнинг партия ташкилотлари асосий э'тиборни янги техникани ва прогрессив усулларни ишлабчиқаришга жорий қилиш масалаларига қаратдилар, технология процессини анча яхшилашга эришдилар.

Партиямиз XX с'ездини муносиб совғалар блан кутиб олишга интилаётган саноат корхоналарининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари бешйиллик топшириқни муддатидан илгари бажаришга муваффақ бўлдилар. 30 корхонадан 21 таси ҳозирги вақтда олтинчи бешйиллик ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Шунингдек, район корхоналарида 1955 йилнинг 11 ойлик ишлабчиқариш плани 108 процент адо этилди ва пландан ташқари давлатга 23 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот топширилди.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларидан кейин район корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ишлабчиқариш технологиясини яхшилашга қаратилган 800 дан ортиқ рационализаторлик ва ихтиро'чилик таклифларини киритдилар, улардан кўпчилиги ишлабчиқаришга жорий қилинди ва меҳнат унумдорлиги анча ошди.

Аммо, райондаги барча саноат корхоналари ҳам янги техникани ва илғор технологияни жорий қилиш йўлида актив кураш олиб бораётирлар, деб бўлмайди. Буни Ильич номли, 3-нчи босмахона, 2-нчи авторемонт заводи ва бошқа ба'зи бир корхоналар мисолида кўриш мумкин. Бу корхоналарда маҳсулотнинг номенклатураси ва ассортименти бўйича ойлик план системали равишда бажарилмай келади. Асосий сабаб шундаки, мазкур корхоналарда янги техникадан, ишлабчиқариш қувватидан яхши фойдаланилмайди, кўп иш қўл кучи блан бажарилади, бракка йўл қўйилади.

Айрим саноат корхоналарида, жумладан «Ўзбекэнерго»нинг махсус ремонт корхоналари, «Радиодетал» заводида ишлабчиқариш қувватидан тўла фойдаланилмаётир, техника прогресси учун курашга бепарво қаралмоқда, рационализаторлик ва ихтиро'чилик таклифлари ўз вақтида кўриб чиқилмайди ва улар ишлабчиқаришга жорий қилинмайди.

Бу йил «Ташгорстройтрест» коллективи қурилиш ишлари ҳажмини ўтган йилга нисбатан бир мунча яхшилади дейиш мумкин. Лекин, шунга қарамай қурилиш ишларининг сифати ҳамон талабга жавоб бермайди. Уй-жой ҳамда саноат корхоналари биноларини проектлаш ва қуришда ҳали ҳам исрофгарчилик, ортиқчаликларга йўл қўйилмоқда. Об'ектларни фойдаланишга топшириш плани ҳамма қурилиш ташкилотлари бўйича бажарилмай қолаётир.

Саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари ишидаги мавжуд камчиликлар шуни исбот этадики, район партия комитети техника прогресси учун кураш, ички резервлардан тўла фойдаланиш, ишчиларнинг ва инженер-техник ходимларнинг ижодий активлигини ошириш, рационализаторлик ва ихтиро'чилик таклифларини ишлабчиқаришга жорий қилишда бошланғич партия ташкилотларининг ролини оширмаган, ўртача кўрсаткичлар блан қаноатланиб, ба'зи корхона раҳбарларининг давлат интизомини бузиб келганликларини ва планни бажармаганликларини сезмай қолган.

Конференцияда давлат аппаратини мустаҳкамлаш масаласига ҳам алоҳида э'тибор берилди. Кўпгина министрлик ва муассасаларнинг партия ташкилотлари аппарат ишини яхшилаш соҳасида актив иш олиб борганлар, ма'мурий-бошқарув аппарат штати анча қисқарган. Бунинг натижасида саноат корхоналари ва қуйи муассасаларга жонли, оператив раҳбарлик қилиш йўлга қўйилган. Шу блан бирга партия ташкилотларининг давлат аппаратини мустаҳкамлаш соҳасида олиб бораётган ишларида ҳали ҳам жиддий камчиликлар борлигини қайд қилиб ўтиш керак. Айрим министрликларда, жумладан, Автотранспорт, Сув хўжалиги ва Маданият министрликларида аппарат структурасини қайта қуриш жуда секинлик блан бормоқда, меҳнат интизомининг бузилишига йўл қўйилмоқда, бюрократизм ва сансоларликка барҳам берилмаётир.

Хўжалик соҳасидаги ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан партиявий-сиёсий ишларнинг қўйилишига боғлиқ. Тўғри, бу соҳада район партия комитети бир мунча иш қилган. Кўпчилик партия ташкилотларида коммунистларнинг сиёсий ўқуви яхши уюштирилган, пропагандистлар учун ташкил этилган доимий семинар мунтазам ишлаб туради. Лекин районда саноат корхоналарининг экономикасини ўрганиш тўгараги ташкил этилмаган, райком ва айрим бошланғич партия ташкилотлари марксизм-ленинизм кечки университетида ўқучи, тўгаракларга қатнашучи коммунистларнинг машғулотларга давоматини диққат блан кузатиб бормайдилар, ба'зи жойларда тўгарак машғулотлари тайёргарликсиз бошланган. Лекция пропагандаси соҳасида ҳам катта камчиликлар бор.

Район партия комитетининг ҳисобот давридаги иши юзасидан доклад қилган райком секретари ўртоқ Шкуратов ва музокарада сўзга чиққан делегатлар ижодий ташкилотлар, олий ўқув юртлари ва илмий-текшириш муассасаларининг ишидаги жиддий камчиликлар ҳақида ҳам гапирдилар.

Ўзбекистон Совет ёзучилари, рассомлари ва композиторлари союзлари бошланғич партия ташкилотлари ёзучилар, рассомлар ва композиторлар ўртасида сиёсий тарбиявий ишларни бўшаштириб юборганлар. Ғ. Ғулом, Уйғун, Миртемир каби этоқли ёзучилар кейинги вақтларда давримизга муносиб бирорта янги асар яратмадилар. Қуддус Муҳаммадий, Зулфия каби бир қатор ёзучилар ижодида ҳам сезиларли силжиш йўқ. Улар фақат янги асар яратиш тўғрисида ва'да бериш блангина чегараланиб қолмоқдалар. Ёш ёзучиларни тарбиялаш масаласига жиддий э'тибор берилмай қўйди. Театр коллективларининг репертуар планлари янги асарлар блан бойитилмаётир.

Конференцияда бир қатор ёзучиларнинг узоқ вақт давомида партия а'золик бадалларини кам тўлаб келганликлари қаттиқ танқид қилинди.

Конференция делегатлари Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва унинг илмий-текшириш институтлари фаолиятида йўл қўйилаётган камчиликлар ҳақидаги гапларни э'тибор блан тингладилар. Фанлар академияси ва илмий-текшириш институтлари ишлабчиқариш блан кам боғланганлар ва юқори малакали кадрлар тайёрлаш тўғрисида оз ғамхўрлик қилмоқдалар.

Олий ўқув юртларида мутахассис кадрлар тайёрлаш ишида ҳам катта камчиликлар мавжуд. Студентлар ўртасида тарбиявий ишлар бўш олиб борилмоқда.

Конференцияда сўзга чиққан делегатлар район партия комитетининг халқ маорифи, соғлиқни сақлаш ишларига ҳам жонли раҳбарлик қилмаётганлигини танқид қилдилар, шу блан бирга райком ходимларининг корхона муассаса бошланғич партия ташкилотлари блан яқиндан боғланмаганликларини ва уларга конкрет раҳбарлик қилмаётганликларини кўрсатиб ўтдилар.

Музокарада сўзга чиққан 2-нчи авторемонт заводи партия ташкилотининг секретари ўртоқ Петрихин, Автотранспорт ва тош йўллар министрлигини заводга конкрет ва оператив раҳбарлик қилмаётганлиги учун танқид қилди.

Ўртоқ Возненко айтдики, район партия комитетида корхоналарга раҳбарлик қилиш фақат саноат бўлимининг иши деб қараш каби нотўғри тушинчалар бор. Шунинг учун ҳам райком секретарьлари Шкуратов, Ғуломов ва Николаева ўртоқлар ишчилар ўртасида камдан-кам бўладилар, улар блан суҳбатлар ўтказмайдилар, июль Пленуми материаллари қандай ўрганилаётгани ва ишлабчиқаришда нечоғлик амалга оширилаётганлиги блан қизиқсинмайдилар.

Конференцияда ободончилик масалалари ҳақида анча танқидий гаплар айтилди, район коммунал-хўжалик бўлими ва ремстройконтора ишидаги камчиликлар очиб ташланди. Делегатлардан Сабателли ва Рябков ўртоқлар район территориясининг ба'зи жойларида санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинмаётганини, бир қатор медицина муассасалари биноларининг ремонти ҳамон кечиктирилаётганини айтдилар. Ремстройконтора бошлиғи ўртоқ Широков ўз вазифасини мутлақо уддалайолмаётир, у ихтиёжи тушган кишилар блан ҳардоим бюрократларча муносабатда бўлади. Лекин район ижроия комитети ремстройконтора ишини жонлантириш учун тегишли чоралар кўрмаётир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институтининг директори ўртоқ Усмонов ўз нутқида КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг кўрсатмаларидан кейин институт ўз ишини қайта қурганлигини, илмий коллектив ҳозирги вақтда ишлабчиқариш блан ижодий ҳамкорликни янада кучайтириб, бир қанча қимматли таклифлар киритганини ва ўғитнинг бирнеча хил янги сортлари яратилганини айтди.

— Лекин, — деди у, — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Давлат план комиссияси олимлар олдига у ёки бу илмий проблемани ҳал этиш вазифасини қўядилар-у, уни татбиқ қилишга келганда кўпинча амалий ёрдам бермайдилар. Сўнгра ўртоқ Усмонов умумий та'лим мактабларида, айниқса ўзбек мактабларида табиий фанлар, шу жумладан химия фани ўқитишни яхшилаш зарурлигини айтди.

Бу фикрни район халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Бамбурова ҳам қувватлади. У Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлимини мактабларда ўқув процессига политехник та'лимни жорий қилишга жиддий э'тибор бермаётганликлари учун танқид қилди. Райондаги фақат бир мактабда ўқув-ишлабчиқариш мастерскойи ташкил этилган. Оталик қилучи ташкилотлар, жумладан, Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлиги, «Ўзбекбирлашув», «Таштрам» мактабларга бу соҳада амалий ёрдам кўрсатмаётирлар.

Делегат ўртоқ Зиборов район партия комитетининг саноат корхоналарига бўш раҳбарлик қилаётганлигини қаттиқ танқид қилди. Райком ходимлари корхоналарда жонли, ташкилий иш олиб бориш ўрнига йиғилишлар чақириб, кўрсатмалар бериш, кўпинча қуруқ ма'лумот тўплаш ва телефонбозлик блан шуғулланмоқдалар. Раҳбарлик қилишдаги бу хил яроқсиз иш услубидан мутлақо воз кечиш керак.

Тошкент трамвай-троллейбус тресги партия бюросининг секретари ўртоқ Красношчеков район ижроия комитети ва Коммунал-хўжалик министрлиги адресига қаттиқ та'на қилди.

— «Таштрам»да, — деди у, — 3,5 минг ишчи, хизматчи ишлайди. Анашундай катта коллективда болали оналарга қулай иш шароити яратиб берилмаган, шу вақтга қадар на болалар боғчаси ва на ясли ташкил этилмаган. Трамвай паркини кенгайтириш иши эса жуда секинлик блан бормоқда.

Конференцияда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Мухитдинов нутқ сўзлади.

Конференция район партия комитетининг ишини қониқарли деб топди, райкомнинг янги составини ва ревизия комиссиясини ҳамда Тошкент шаҳар партия конференциясига делегатлар сайлади.

* * *

Район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум район партия комитетининг секретарлари қилиб А. Шкуратов, Ҳ. Ғуломов ва А. Николаева ўртоқларни сайлади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАРИНИНГ II С'ЕЗДИ ОЛДИДАН

Музика сан'атини янада ривожлантирамиз

Ўзбек халқининг музика сан'ати қадим замонлардан бери мавжуд бўлиб, бой ва ранг-барангдир. Ўзбек халқининг тарихий тараққиёт процессида ўз мустақиллиги, миллий манфаати учун эксплуататорларга қарши олиб борган курашлари ана шу музика ва қўшиқларда акс эттирилди. Улуғ Октябрь социалистик революциясигача бўлган ўзбек халқининг машаққатли ҳаёти ва золимларга қарши мардонавор кураши ўша даврларда яратилган музика ва қўшиқларнинг асосий мазмунини ташкил этди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ўзбек халқи миллий маданияти ва унинг ажралмас қисми бўлган музика сан'атини ривожлантириш учун кенг имконият яратиб берди. Партия ва Ҳукуматимизнинг музика сан'атини ҳартомонлама ривожлантириш учун тинмай ғамхўрлик қилиши туфайли шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятимиз, шу жумладан музика сан'атимиз ҳам дадил қадамлар блан ўсиб ривожланди. Совет ҳокимияти йилларида кишиларимизнинг бахтиёр, фаровон турмуши, фидокорона меҳнати, ижодий ташаббуси, буюк коммунистик жамиятни қуриш учун олиб бораётган ғолибона кураши музика сан'атининг асосий темаси, композиторларимизнинг илҳом манбаи бўлди.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда ҳам бирқанча опера, балет, музикали драма, кантата, симфоник асарлар яратилди. Булар ўзбек халқининг миллий маданияти тарихида кескин бурилиш нуқтаси бўлди. Совет музика сан'атини ривожлантиришда партия ва ҳукуматимизнинг чексиз ғамхўрлиги ғоят катта роль ўйнамоқда. Коммунистик партия Марказий Комитетининг 1948 йил февраль ойида В. Мураделининг «Улуғ дўстлик» операси тўғрисида чиқарган қарори совет музика сан'ати, шу жумладан ўзбек совет музикасининг кейинги тараққиёти учун катта программа бўлди.

Шу қарордан сўнг республикамиз композиторлари, музикашунослари ўз ижодий фаолиятларини такомиллаштириш, ўзбек музика сан'атини янада юксалтириш учун октябрь ойида ўзларининг 1 с'ездига тўпланган эдилар. С'езд республика совет композиторларининг ижодий фаолиятларидаги ютуқларни қайд қилиб, йўл қўйилаётган камчиликларни кескин фош этиб ташлади ва уларнинг келгуси фаолияти учун конкрет амалий тадбирлар белгилаб берди.

Ўзбекистон Совет композиторларининг I с'ездидан буён ўтган 7 йил орасида композиторларимиз халқимизнинг ўсиб бораётган дид ва талабларига жавоб бераоладиган бирқанча янги музика асарлари яратдилар. Композиторларимиз с'езддан кейин айниқса опера, балет, музикали драма, кантата, симфоник асарлар устида жиддий ишлаб, катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Бу давр орасида композиторлардан С. Василенко ва М. Ашрафий «Улуғ канал», Т. Жалилов ва В. Бровцин «Тоҳир ва Зуҳра» сингари опералар яратдилар. Ўзбек операларини яратиш ва уни ривожлантиришда М. Ашрафий, С. Василенко ва Р. Глиэр ўртоқларнинг хизматлари каттадир. Р. Глиэр ва Т. Содиқовлар томонидан яратилган «Лайли ва Мажнун» операси тамошабинларнинг севимли спектаклига айланиб қолди. Операнинг узоқ йиллар давомида саҳнадан тушмай, қўйилиб келишининг асосий сабаби унинг халқчиллиги ва тамошабинлар дидига мос келишидадир. Бу композиторларнинг «Гулсара» операси бирнеча йилдан бери муваффақият блан қўйилиб келди ва Сталин мукофотига сазовор бўлди.

Республика композиторлари опера блан бир қаторда балет жанрини ривожлантиришда ҳам яхши натижаларга эришдилар. Балет ҳам опера сингари мураккаб, ижодий меҳнатни кўп талаб қиладиган жанр ҳисобланади. Асар ғоясининг тўла юзага чиқиши учун музиканинг либретто мазмуни блан узвий боғланиши, бунинг учун эса композиторнинг жиддий ишлаши керак. Ана шундагина балет тамошабинларга манзур бўлади ва саҳнадан мустаҳкам ўрин эгаллайди. Балет жанрида ҳам кўпгина асарлар яратилди. Булар ичида Г. Мушельнинг «Балерина», Е. Бруселовскийнинг «Гуландом» каби балетлари катта муваффақият қозонди.

Музикали драма соҳасида композиторларимиз эришган муваффақият ғоят каттадир. Композиторлардан М. Левиев «Олтин кўл», Г. Мушель ва Х. Жалилов «Офтобхон», Т. Жалилов ва Г. Мушель «Муқимий», Т. Жалилов, Б. Гиенко ва Г. Собитов «Тоҳир ва Зуҳра», Т. Жалилов ва Г. Собитов «Нурхон», Ю. Ражабий ва Г. Мушель «Фарҳод ва Ширин», Т. Содиқов ва В. Мейен «Армуғон», К. Отаниёзов ва Л. Степанов «Азиз ва Санам», Г. Собитов ва Гиенко «Сочи оқарган қиз» сингари пьесаларга музика ёздилар. Бу пьесаларга ёзилган музикалар меҳнаткашларнинг катта ҳурматига сазовор бўлди ва улар орасида кенг тарқалди. Бу нарса ўтган с'ездан бери композиторларимизнинг ўз ижодлари устида тинмай ишлаши ва бу соҳада катта муваффақиятга эришганликларини кўрсатади.

Музика сан'атида бошқа жанрлар блан бир қаторда кантата жанри ҳам тез сур'атлар блан ривожланмоқда. Ўтган с'ездан бери кўпгина кантаталар яратилди. Бу кантаталарда республика меҳнаткашларининг чўлларни обод қилиш, тинчлик, пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун олиб бораётган ғолибона кураши, бахтиёр ҳаётимиз баланд руҳ блан тараннум қилинади.

М. Ашрафийнинг «Бахт қўшиғи», С. Юдаковнинг «Мирзачўл» сюитаси, М. Левиевнинг «Пахта», Ф. Назаровнинг «Ўзбекистон хотин-қизлари», Д. Соатқуловнинг «Ўзбекистон пахтакорлари тинчлик учун» каби кантаталари композиторларимизнинг шу жанр соҳасидаги ижодий ютуқларидир.

Кейинги вақтларда композиторларимиз симфоник асарлар яратишга ҳам катта э'тибор берабошладилар. Ана шунинг натижасида М. Ашрафий «Ватаним тонги», Икром Акбаров «Шоирнинг хотирасига», Б. Гиенко «Мирзачўл ҳақида» сингари симфоник поэма, Д. Зокиров «Ҳамза», Ғ. Қодиров «Ёшлик», Ю. Николаев «Колхоз байрами» увертюралари, С. Юдаков «Ёшлик» поэмаси, Ҳ. Раҳимовнинг «Рақс» сюитаси вужудга келди.

Республикамиз композиторлари қўлга киритилган бу ютуқлар блан қаноатланиб қолмасдан, балки ўз ижодлари устида қунт блан ишлаб, шу йил декабрь ойида бўладиган II с'ездга пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Композиторларимиз с'ездни ижодий меҳнат совғалари блан муносиб кутиб олиш учун янги асарлар устида жиддий иш олиб боришлари блан бирга турли корхона, муассасаларнинг ишчилари ва пахтакорлар блан учрашувлар ҳам ўтказмоқдалар. Кўпгина композиторлар меҳнаткашлар блан ўтказилган учрашувларда ҳисобот бердилар.

С'ездни муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрилаётган шу кунларда композиторлардан М. Ашрафий «Баҳром ва Дилором» (Яшин либреттоси), А. Козловский «Улуғбек», С. Бобоев «Зумрад» (Т. Тўла либреттоси) опералари устида ишламоқдалар. Композитор М. Бурҳонов эса Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 40 йиллигига бағишлаб, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг «Бой ила хизматчи» пьесаси асосида «Жамила» операси устида қизғин иш олиб бораётир. Бу опера 1957 йилда саҳнага қўйилади. Шунингдек, Ғ. Қодиров Ҳамид Олимжон асари асосида «Зайнаб ва Омон», Г. Мушель хитой эртаклари асосида «Диннинг туфлиси», Д. Зокиров ва Б. Гиенко «Тонгда» каби балетлар ва М. Левиев «Суҳайл ва Меҳри» балетининг янги варианти устида ишламоқдалар.

Композиторлар опера ва балет жанридаги сингари музикали драма жанрида ҳам катта иш қилаётирлар. Бу ўринда композиторлардан Ҳ. Раҳимов ва П. Раҳимовлар «Сингиллар қиссаси», Т. Жалилов ва Л. Степанов «Сурмахон», Х. Изомов «Халқлар дўстлиги», С. Бобоев ва Д. Зокировнинг «Ватан меҳри блан» сингари пьесаларнинг музикалари устида ишлаб, яхши натижаларга эришаётганликларини қайд қилиш лозим. С. Юдаков «Майсаранинг иши» спектаклининг янги вариантига мос, тамошабинларга манзур бўладиган музика яратаётир.

Кантата — музика сан'атининг муҳим тормоғи. Композиторларнинг бу муҳим соҳага катта э'тибор бераётганлари тасодифий ҳол эмас. Ҳ. Раҳимов «Баҳор», В. Князев «Василий Тёркин», С. Варелас «Зоя», В. Зудовларнинг «Янги ерлар ҳақида»ги кантаталар устида ишламоқдалар.

Кейинги вақтларда халқ чолғу асбоблари оркестри ташкил этилиб, бу оркестр ўз фаолиятида бирмунча ютуқларга эришди. Композиторлардан В. Князев, Б. Гиенко, М. Левиев, Ф. Назаров, Пак Ен Динлар бу оркестр учун сермазмун асарлар яратиб бердилар. Шунингдек, симфоник асарлар, оммавий қўшиқ, романс ва хор яратиш устида жиддий ишлар қилинаётир. Бу соҳада ҳам кўпгина яхши асарлар яратилмоқда.

Лекин шуни ҳам айтиш керакки, республикамиз композиторлари томонидан яратилган ва ҳозир ишланаётган бу музика асарлари партия ва ҳукуматимиз ҳамда халқимиз томонидан совет композиторлари олдига қўйилган талаблардан анча орқада қолиб келаётир.

Музика сан'атидаги бу қолоқлик дастлаб ҳозирги замон совет кишиларининг фидокорона меҳнати, бахтиёр, фаровон турмуши, уларнинг буюк коммунистик жамиятни қуриш учун олиб бораётган курашини ёрқин, тўла ифодаловчи асарларнинг озлигида кўринади. Айниқса бунга опера ва балет жанрининг қолоқлиги яққол мисол бўлаолади.

Опера жанрида яратилаётган асарларнинг айримлари либретто драматургияси блан музика драматургиясининг табиий равишда боғланмаслиги сабабли тез кунда саҳнадан тушиб қолади. Либретто автори ҳам, композитор ҳам кўп вақтини яна шундай сифатсиз асар устида ишлаш блан ўтказиб, янги асар яратиш тўғрисида кам ўйлаётирлар. I с'езд ҳарбир композитор олдига мустақил равишда чинакам ўзбек операси ёки балетини яратиш вазифасини қўйган эди. Бироқ бу вазифа шу кунгача амалга оширилгани йўқ.

Кейинги вақтларда композиторларимиз оммавий қўшиқлар яратишни анча бўшаштириб юбордилар. Бунинг устига яратилган оммавий қўшиқларнинг темаси жуда чекланган бўлиб (Ватан, Ўзбекистон, пахта), бошқа темалар э'тибордан четда қолиб келмоқда. Ҳолбуки оммавий қўшиқлар хилма-хил бўлиши керак. Шунингдек, енгил рақс куйлари, романс ва эстрада музикалари ҳам жуда оз. Бу соҳада композиторларимиз халқимиз олдида катта қарздордирлар.

Шуни ҳам айтиш керакки, чинакам ўзбек опера ва балетларини, оммавий қўшиқларни яратишда Ўзбекистон Совет ёзучилари союзи ҳам етарли ёрдам бермаётир. Кўпгина ёзучиларимиз либреттолар яратиш, оммавий қўшиқ текстларини ёзиб беришдан ўзларини четга олмоқдалар. Агар ёзучилар союзи композиторлар блан ҳамкорликда ишлаб, либретто ва қўшиқ текстлари блан та'минлаб турсалар, биз олдимизга қўйилган вазифани ҳозиргига қараганда анча муваффақиятли бажарган бўлар эдик.

Бундан ташқари Композиторлар союзи ҳам ўз ишини етарли даражада йўлга қўйган эмас. Союз ҳарбир композиторнинг самарали ишлаши учун талабчанлик қилмаётир. Ана шунинг натижасида союз а'зоси бўлган 35 композитордан атиги 15 таси ўз устида ишламоқда.

Шу йил декабрь ойида ўтказиладиган с'езд композиторларимизнинг ўтган давр ичидаги ижодий фаолиятига якун ясайди, ютуқ ҳамда камчиликларни қайд қилиб, уларнинг кейинги фаолиятлари учун конкрет тадбирлар белгилаб беради.

С. БОБОЕВ,
Ўзбекистон Совет композиторлари союзининг раиси.

Даладаги ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай давлатга топширайлик!

* * *

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ПАХТА ТОПШИРИЛАДИ

Боёвут районидаги Сталин номли колхоз а'золари жонажон партиямиз XX с'езди шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, пахта йиғимтеримини бирдамлик ва уюшқоқлик блан ўтказдилар. Натижада мавжуд пахта майдонларининг ҳар гектаридан 18 центнердан ҳосил йиғиб олиб, пахта тайёрлаш давлат планини 102,7 процент бажаришга эришдилар. Ватанпарвар колхоз а'золари пахта майдонларининг ҳар гектаридан она-Ватанимизга қўшимча равишда 7 центнердан пахта топширишга аҳд қилдилар. Колхознинг бундай муваффақиятга эришишида илғорларнинг тажрибаларидан ўрганиш, юқори агротехника фани ютуқларини дадиллик блан қўллаш катта ёрдам берди.

Колхознинг айниқса квадрат-уялаб экилган участкаларида ҳосил ҳар йилдагидан ҳам мўл бўлди. Бригадалараро бошланган социалистик мусобақада Н. Умурзоқов, Н. Юнусов, Н. Донев ўртоқлар бошлиқ бригада а'золари ғолиб чиқиб, мавжуд пахта майдонларининг ҳар гектаридан 25,5 — 27 центнерга етказиб «оқолтин» топширишга эришдилар.

Ҳозир колхозда қолган ҳосилни йиғиб-териб олиш блан бирга келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирлаш тадбирлари амалга оширилмоқда.

И. НАБИРАЕВ.

Пахтакорлар ғайрати

Верхне-волинск районидаги «Победа» колхозининг азамат пахтакорлари 727 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан давлатга 27 центнердан ҳосил топшириб, пахта тайёрлаш планини бажардилар. Топширилган пахтанинг 91 проценти отбор ва биринчи сортларга қабул қилинди.

Колхоз пахтакорлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Мурожаатига жавобан, она-Ватанимизга пландан ташқари яна 205 тонна «оқолтин» топширишга аҳд қилдилар. Ана шу мақсад блан фидокорона меҳнат қилаётган колхоз а'золари кунига 30 тоннага етказиб кўрак тераётирлар. Терилган кўраклар кўрак чувиш машиналаридан пешма-пеш чиқарилиб, газ сушилкаларда қуритилмоқда. 2 та газ сушилкаси кунига 20 тоннадан ошириб пахта қуритаётир. Кўраги териб олинган ғўзапоялар эса ўз вақтида йиғиб олиниб, ер пешма-пеш шудгор қилинмоқда. Ҳозир колхозда 250 гектардан ортиқ пахта майдони сифатли шудгор қилинди.

П. САМБЕТОВ,
К. МАХАТОВ,
Қ. САРСАНБОЕВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 6 ДЕКАБРЬГАЧА БЎЛГАН

МА'ЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Ўртасарой	**0,15**	**109,17**
Орджоникидзе	**0,21**	**106,51**
Гулистон	**0,18**	**106,24**
Ховос	**0,15**	**105,65**
Оҳангарон	**0,16**	**105,12**
Октябрь	**0,10**	**104,92**
Калинин	**—**	**104,33**
Мирзачўл	**0,10**	**103,45**
Янгийўл	**0,14**	**103,35**
Юқоричирчиқ	**0,06**	**103,01**
Пискент	**0,04**	**102,28**
Сирдар'ё	**0,20**	**101,98**
Бўка	**0,01**	**100,81**
Ўртачирчиқ	0,07	99,63
Верхне-волинск	0,14	99,36
Чиноз	0,10	97,83
Бекобод	0,42	96,40
Оққўрғон	0,22	95,48
Қуйичирчиқ	0,46	89,80
Боёвут	0,25	81,81

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 6 ДЕКАБРЬГАЧА БЎЛГАН

МА'ЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Совхозларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
4-нчи Вревский	**—**	**107,31**
«Малик»	0,29	95,36
16-нчи совхоз	0,25	94,24
1-нчи «Далварзин»	0,28	91,59
17-нчи совхоз	0,39	90,18
«ЎзССР бешйиллиги»	0,46	89,80
2-нчи «Далварзин»	0,23	86,96
3-нчи «Далварзин»	0,15	86,82
1-нчи Боёвут»	0,22	84,72
Кўкорол	0,14	82,86
3-нчи «Боёвут»	0,35	77,08
3-нчи Вревский	—	73,95
10-нчи совхоз	0,60	73,40
2-нчи «Боёвут»	0,21	72,99
4-нчи «Боёвут»	0,25	67,57

*

792 гектар ернинг ҳар гектаридан 31 центнердан ҳосил олинди

Чиноз район, Яллама қишлоқ Советидаги «Ўзбекистон 30 йиллиги» колхозининг пахтакорлари жонажон партиямизнинг XX с'ездини муносиб меҳнат совғалари блан кутиб олиш учун бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг барча қишлоқ хўжалик ходимларига қарата чиқарган Мурожаатига жавобан фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Колхоз 30 ноябрь куни йиллик пахта тайёрлаш давлат планини бажарди.

Мавжуд 792 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан давлатга 31 центнердан ҳосил топширилди. Бундай муваффақиятни қўлга киритишда колхоздаги коммунистлар ва комсомоллар авангардлик кўрсатиб ишладилар. Коммунист ўртоқ Маҳкам Бобоев бошлиқ бригада а'золари 85 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан пахта ҳосили олиб, ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф блан бажардилар.

Шунингдек, коммунистлардан Қурбонбеков, Абдураимов, Жўрабоев, Огабоев ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳам ҳозир давлатга пландан ташқари пахта топшираётирлар. Комсомол а'зоси Турсунбой Туримбетов бошлиқ ёшлар бригадаси эса 52,5 гектар ердан 33 центнердан пахта ҳосили олиб, социалистик мусобақа ғолиби бўлди. Ҳозир колхознинг барча а'золари давлатга қўшимча равишда 250 тонна пахта топшириш юзасидан олган мажбуриятини бажариш учун фидокорона меҳнат қилаётир. Улар 15 декабрьда бўладиган Ўзбекистон пахтакорлари қурултойигача барча ҳосилни йиғиб-териб олиш, ерни шудгорлашни тамомлаш мақсадида дала ишларини конвейер усулида олиб бормоқдалар.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Фидокорона меҳнат натижалари

Октябрь районидаги Охунбобоев номли колхоз бирнеча йилдан бери пахта тайёрлаш давлат планини бажармай келар эди. Колхоз пахтакорлари бу йил ўз ишларини тубдан қайта қуриб, илғорларнинг тажрибаларини ҳамда агротехника фани ютуқларини тўла қўллаб, 729 гектар ерда мўл ҳосил етиштирдилар ва ҳар гектар ердан 22,5 центнердан пахта топшириб, йиллик планни муваффақият блан бажардилар.

Колхозда чигит торқаторлаб экилган участкаларда айниқса ҳосил мўл бўлиб, янги усул ўзининг афзаллигини кўрсатди. Ўртоқ Султон Акбаров бошлиқ бригада а'золари 49 гектар пахта майдонидаги ғўзани квадрат-уялаб жойлаштириб, қатор ораларини иккитомонлама ишладилар. Натижада меҳнат тежалиб, барча ишлар қулай агротехника муддатларида бажарилди. Бригада а'золари мўл ҳосил етиштирдилар ва колхозда биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш планини бажаришга эришдилар.

Шунингдек, колхознинг М. Ғозиев, И. Маматқулов ўртоқлар бошлиқ бригада а'золари ҳам мўл пахта ҳосили етиштиришда анча яхши натижаларга эришдилар. Улар ҳам ҳар гектаридан 24,5 — 25 центнердан пахта олиб, йиллик планни 112 — 120 процентга етказиб бажардилар.

Ҳозир колхоз а'золари пландан ташқари ҳар гектардан яна 1,5 центнердан ҳосил топшириш учун ҳаракат қилаётирлар.

Далада қолган кўсакларни тезда йиғиб-териб олиш тадбирлари амалга оширилмоқда. Колхознинг 3, 7, 12 ва 13-нчи бригада а'золари кўсаклари йиғиб олинган майдонларни ғўзапоядан тозалаб, шудгорлашга киришдилар.

Райондаги Андреев номли колхоз а'золари ҳам 630 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 21 центнердан ҳосил топшириб, йиллик пахта тайёрлаш давлат планини бажардилар.

Ҳозир ҳар иккала колхозда ҳам пландан ташқари ҳосил топширилмоқда. Кўсаклари йиғиб олинган далалар ғўзапояси корчовка қилиниб, далалар пешма-пеш шудгор қилинмоқда.

Д. СОДИҚОВ.

Механизацияни кенг қўллаб

Пахта етиштиришда ҳамда унинг ҳосилини оширишда ҳозирги вақтда механизация ҳал қилучи куч бўлиб қолди. Ишлабчиқаришда механизациядан яхши фойдаланаётган колхозлар, бригадалар агротехника тадбирларини ўз вақтида амалга оширишга эришиб, мўл ҳосил етиштирмоқдалар.

Районимиздаги «Коммунизм» колхози йилдан-йилга механизациядан кенг фойдаланмоқда. Айниқса бу йил бу соҳада катта иш қилинди. 941 гектар ерга чигит торқаторлаб экилди ва бирнеча юз гектар ерга ғўза квадрат-уялаб жойлаштирилди. Янги усул ғўза парвариши даврида машиналардан кенг миқ'ёсда фойдаланиш имкониятини берди.

Масалан, ўртоқ Тўлаган Тўйчиев бошлиқ бригада а'золари механизациядан самарали фойдаланиб, юқори кўрсаткичларга эришдилар. Бу бригада 68 гектар ерга ғўзани 60x60 схемаси блан квадрат-уялаб жойлаштирди. Бу ерга универсалчи Зокир Тўйчиев чигит эккан эди. У ёз бўйи трактор блан ғўза қатор ораларини ҳам ишлаб берди. Ғўза кўндалангига тўрт марта, узунасига беш марта культивация қилинди. Натижада мўл ҳосил етиштирилди: ҳар гектар ердан 34 центнердан ҳосил териб олиниб, механизация ўзининг катта куч эканини яна яққол кўрсатди. Бригаданинг 34 гектар еридаги пахтаси машина блан терилди. Ғўза парвариши ва терим механизациялаштирилгани натижасида 65 процент қўл меҳнати иқтисод қилинди. Шунингдек, ўртоқ А. Жўраев бошлиқ бригада ҳам 45x45 схемаси блан чигит экиб, ўтган йилга қараганда 70 процент меҳнатни иқтисод қилиш блан бирга, ҳосилни ошириб, ҳар гектаридан 33 ярим центнердан пахта топширишга муваффақ бўлди.

Колхоз далаларида ҳали пахта кўп. Терим қизғин давом этаётир. Колхозимиз пландан ташқари давлатга яна 260 тонна пахта бериш юзасидан янги мажбурият олди. Ҳозир биз мажбуриятимиз ҳисобига пахта топшираётирмиз.

Пахта теримини кузги шудгорлаш блан маҳкам боғлаб олиб бормоқдамиз. Кўсак териш конвейер усулида ташкил қилинган. 360 гектар ер ғўзапоядан тозаланиб, 320 гектари шудгор қилинди. Биз шудгорлашни қисқа вақт ичида тугаллаб, барча ерда келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрлаймиз. Шудгорлашда Хикмат Исматов, Хамидилла Аҳмедов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг механизаторлари айниқса намуна кўрсатиб ишламоқда.

А. МУСТАФОҚУЛОВ,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг а'зоси.

Раиснинг хомчўти

Пахта тайёрлаш планини тўлдирган ба'зибир колхоз раҳбарлари план бажарилгандан кейин ишни бўшаштириб, ҳосилнинг бир қисми нобуд бўлишига йўл қўймоқдалар. Улар бутун кучни дала ишларига сафарбар этиб, қолган ҳосилни тезроқ йиғиб олиб давлатга топшириш, ерни ғўзапоядан тозалаш ва шудгорлаш ишларини кучайтириб юбориш ўрнига, «планимиз тўлди» деб тантанабозликка берилиб кетмоқдалар. Бундай раҳбарлар эришилган дастлабки ютуқлар блан мағрурланиб, эндиги ишларга бепарво қарамоқдалар, қолган ҳосилни йиғиб-териб олишга ва шудгорлашни ўтказишга э'тибор бермаётирлар.

Н. Калентьев чизган расм.

Раис идорадан чиқмай урар чўт
Бу йилги ҳосилни у қилар хомчўт,
Гектарга тушади ўттизбеш центнер
(Пландан ошиғроқ экилган-да ер).
Раиснинг кайфи чоғ, мўйловин бураб,
Кеккайиб, столга оёғин тираб,
Дейди: «Планим ҳам мана юз бўлди,
Иш ҳам тамом бўлди, чўнтак ҳам тўлди.
«Тўқлинга шўхлик» деб қилай энди тўй,
Сўйдирай туя, от, ҳўкиз, эчки, қўй.
Энди ким нима дер? план тўлдирдим,
Кейинда қолмасдан ишни дўндирдим...»
Эшикда саф тортиб турган ғўзалар,
Дейдилар: «Бу раис қачон тузалар?!»
Ойнакдан мўралаб очилган чаноқ,
Сўзлади куйиниб, раисга шундоқ:

— «Тур эй, талтаймагин! Раис бўлмай қол,
Хомчўтни қўйиб тур, биздан хабар ол!
Ёмғирда қолдик-ку, увиб, шумшайиб,
Кўпимиз нобуд бўлдик, кўпимиз майиб.
План тўлиб «ишим битди» дейсанми?
«Эшаккинам лойдан ўтди» дейсанми?»
Пахтасин кўрсатиб ҳарбитта кўсак,
Дер: «нахотки энди биз керак бўлмасак?!»
Ғўзалар дарғазаб, яна саф тортиб,
Кўракларни бир-бир елкага ортиб,
Дедилар: «Районга хабар қиламиз,
Сен ҳақлими, ё биз, кейин биламиз».
Раис ўтирарди яна уриб чўт.
Тўй харажатларини у қилиб хомчўт.

Уткир РАШИД.

Германия Демократик Республикаси Ҳукумат делегациясининг Москвада бўлиши

Германия Демократик Республикасининг Бош Министри Отто Гротеволь бошчилигидаги Ҳукумат делегацияси 5 декабрьда Москвага келди. Делегация Хитой Халқ Республикаси, Корея Халқ-Демократик Республикаси ва Мўғулистон Халқ Республикаси Ҳукуматларининг таклифи блан бу мамлакатларга кетмоқда. Хитой Халқ Республикасининг Германия Демократик Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Цзэн Юн-цюань ҳам делегация блан бирга келди.

Германия Демократик Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари блан безатилган марказий аэродромда Ҳукумат делегациясини А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. А. Суслов ўртоқлар, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов, меҳнаткашлар депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг Раиси М. А. Яснов, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Е. А. Фурцева, СССР Ташқи ишлар министрлиги 3-нчи Европа бўлимининг мудири С. Г. Лапин, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлимининг мудири Ф. Ф. Молочков, СССР Министрлар Совети Раисининг Протокол бошлиғи Е. А. Тарабрин кутиб олдилар.

Германия Демократик Республикасининг Ҳукумат делегациясини Германия Демократик Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси И. Кёниг ҳамда СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчилар — Хитой Халқ Республикасидан — Лю Сяо, Корея Халқ-Демократик Республикасидан — Ли Сан Чо, Мўғулистон Халқ Республикасидан — Д. Адилбиш, Германия Демократик Республикасининг Москвадаги Элчихонасининг ходимлари, совет ва чет эл матбуотининг вакиллари ҳам кутиб олдилар.

Кундузи СССР Ҳукумати Германия Демократик Республикасининг Ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда ГДР Бош министри Отто Гротеволь рафиқаси блан, Бош министр ўринбосари ва Ташқи ишлар министри доктор Лотар Больц, Юстиция министрлигининг статс-секретари доктор Генрих Теплиц, Халқ Палатасининг ташқи ишлар комиссияси раиси Петер Флорин, Ташқи ишлар министрлиги коллегияси а'зоси элчи Фриц Гроссе, Озод немис касаба союзлари бирлашмаси секретариати а'зоси Криста Яблонская, Гумбольдт номидаги Берлин университетининг ректори профессор, доктор Вальтер Найе, халқ полицияси генерал-майори Генрих Дольветцель, қишлоқ хўжалиги кооперативи раиси Меҳнат Қаҳрамони Эрнст Вульф, Дессаудаги вагонсозлик заводининг актив мастери Вернер Хорн, ГДРнинг СССРдаги элчиси И. Кёниг ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда совет томонидан А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, СССР Ташқи ишлар министри ўринбосари В. С. Семенов, меҳнаткашлар депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. А. Яснов, КПСС Москва шаҳар комитети секретари Е. А. Фурцева, СССР Ташқи ишлар министрлиги 3-нчи Европа бўлими мудири С. Г. Лапин, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлими мудири Ф. Ф. Молочков, СССР Министрлар Совети Раисининг Протокол бошлиғи Е. А. Тарабрин ҳозир бўлдилар.

ГДР Ҳукумат делегацияси шарафига берилган зиёфатда СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчилар — Хитой Халқ Республикасидан — Лю Сяо, Корея Халқ-Демократик Республикасидан — Ли Сан Чо, Мўғулистон Халқ Республикасидан — Д. Адилбиш, ГДРнинг Москвадаги Элчихонаси ходимлари ҳам ҳозир бўлдилар.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Германия Демократик Республикаси Ҳукумат Делегациясининг а'золари кечқурун группаларга бўлиниб, Москва бадиий театрида «Ма'рифат мевалари» спектаклида бўлдилар ва ССР Иттифоқи Большой театрида «Иван Сусанин» операсини тингладилар. (ТАСС).

Албания парламент делегацияси ўз ватанига жўнаб кетди

Албания Халқ Республикаси Халқ Мажлисининг раиси Гого Нуши бошчилигидаги албан парламент делегацияси 4 декабрьда Москвадан ўз ватанига жўнаб кетди. Делегация СССР Олий Советининг таклифи блан Совет Иттифоқида уч ҳафтача меҳмон бўлди.

...Внуково аэродроми. Флагштокларга Албания Халқ Республикаси ва СССРнинг давлат байроқлари тикилган. СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Волков, СССР Олий Совети Миллатлар Совети Раисининг ўринбосари Н. Е. Авхимович, СССР Олий Совети Президиуми Секретарининг ўринбосари А. Ф. Горкин, СССР Министрлари: В. П. Елютин, В. Г. Жаворонков, ва В. П. Зотов, СССР Маданият министрининг биринчи ўринбосари С. В. Кафтанов, СССР Олий Совети депутатлари М. З. Азизов, Т. И. Антропова, П. А. Кокорев, Г. И. Котяш, Р. Н. Мачульский, Д Г. Оника, А. Е. Петрушев, И. М. Филиппов, РСФСР Олий Совети депутатлари Л. В. Дубровина, И. А. Лукашев, Москва Совети ижроия комитети Раисининг ўринбосари П. И. Леонов, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг а'зоси М. В. Зимянин, СССР Ташқи ишлар министрлиги 5-нчи Европа бўлими мудирининг вазифасини бажаручи В. Ф. Николаев, СССР Олий Совети Президиуми Канцеляриясининг бошлиғи И. К. Козлов, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Ташқи ишлар министрлигининг мас'ул ходимлари, Москва меҳнаткашларининг кўп вакиллари, матбуот ходимлари меҳмонларни кузатиб қўймоқ учун буерга келдилар.

Делегацияни Албания Халқ Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси М. Прифти ва элчихона ходимлари ҳам кузатиб қолдилар.

Албания Халқ Республикаси Халқ Мажлисининг раиси Гого Нуши жўнаб кетиш олдидан аэродромда нутқ сўзлади. У ўз нутқида Албания парламент а'золарининг СССРда қизғин ва самимий кутиб олинганлиги учун делегация номидан ташаккур билдирди.

— Биз, —деди Гого Нуши, — делегациямизнинг Совет Иттифоқида бўлганлиги халқларимиз ўртасидаги қардошларча дўстликни янада мустаҳкамлаш ишига, улуғ тинчлик ишига хизмат қилишига аминмиз.

Биз Совет Иттифоқидан жўнаб кетатуриб, СССР Олий Советининг парламент делегациялари блан алмашув тўғрисида 1955 йил 9 февральдаги Декларациясининг дўстона муносабатлар ўрнатиш ва бу муносабатларни янада ривожлантириш ҳамда турли халқлар ва давлатлар ўртасида ўзаро ишончни мустаҳкамлаш учун, шунингдек бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун ғоят катта аҳамиятини яна бир марта та'кидлаб ўтишни лозим деб топамиз.

Биз сизнинг мамлакатингиз блан хайрлашатуриб, коммунизм қуришда ҳамда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашда қардош совет халқига бутун қалбимиздан янада каттароқ муваффақиятлар тилаймиз.

Албан ва совет халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик мустаҳкамлансин ва абадий яшасин!

* * *

Жўнаб кетишга саноқли минутлар қолади. Меҳмонлар кузатиб қолучилар блан самимий хайрлашадилар ва самолётга чиқадилар... (ТАСС).

СССРнинг ҲИНДИСТОНДАГИ ЭЛЧИСИ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

ДЕҲЛИ, 5 декабрь. (ТАСС). Кеча СССРнинг Ҳиндистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Н. А. Меньшиков Деҳлида меҳмон бўлиб турган СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ю. И. Палецкис, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Рашидов ва Маданият министри М. А. Михайлов шарафига қабул маросими ўтказди.

Самимий ва дўстона вазиятда ўтган қабул маросимида Ҳиндистон Халқ палатасининг раиси Маваланкар Ҳиндистон Штатлар кенгаши раисининг ўринбосари Кришнамурти Рао, парламент депутатлари, сиёсат ва жамоат арбоблари, дипломатик корпус а'золари, матбуот вакиллари ҳозир бўлдилар.

СССР БЛАН ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДАГИ САВДО МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

СССР Ташқи савдо министрлиги блан Германия Демократик Республикасининг савдо делегацияси ўртасида олиб борилган савдо музокаралари муваффақият блан тамомланганлиги натижасида шу йил 3 декабрьда Москвада СССР Иттифоқи блан Германия Демократик Республикаси ўртасида 1956 йилда ўзаро товарлар етказиб бериш тўғрисида Протокол имзоланди.

Протоколда ўзаро етказиб бериладиган товарлар ҳажмини 1955 йилда эришилган товар оборотига нисбатан янада кўпайтириш кўзда тутилади.

Совет Иттифоқи Германия Демократик Республикасига ғалла ва озиқ-овқат товарлари, пахта, қора ва рангли металлар, тош кўмир, кокс, нефть, темир, марганец ва хром рудалари, ёғоч материаллар, автомашиналар ва Германия Демократик Республикаси муҳтож бўлган бошқа товарларни етказиб беради.

Германия Демократик Республикаси Совет Иттифоқига прокат ускуналари, кўтариш-транспорт, темирчилик-пресс ускуналари ва бошқа ускуналар, денгиз ва дар'ё кемалари, темир йўл ҳаракат состави, шунингдек СССРга ўтган йилларда ҳам етказилиб берилиб келган бошқа товарларни етказиб беради.

Протоколни Совет томонидан — Ташқи савдо министри И. Г. Кабанов, Германия томонидан — Германия ташқи ва ички савдо министри Г. Рау имзоладилар.

Афғон журналистларининг Ўзбекистонда бўлиши

«Известия» газетаси редакциясининг таклифи блан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган афғон журналистлари — «Анис» газетасининг редактори Муҳаммад Холид Равшан ва «Урфон» журналининг редактори Муҳаммад Ҳайдар Хон Жобл Ўзбекистонга келдилар.

Тошкент аэродромида меҳмонлар республика матбуоти ходимлари ва шаҳар жамоатчилиги вакиллари томонидан самимий кутиб олиндилар.

Афғон журналистлари Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг ривожланиши блан, республика меҳнаткашларининг ҳаёти блан танишмоқдалар. Улар Тошкентнинг бир қанча маданий-оқартув муассасаларида бўлдилар, суғориладиган ерларда деҳқончиликни механикалаштириш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий -текшириш институтига, шунингдек Октябрь районидаги Каганович номли колхозга бордилар. (ЎзТАГ).

Австрия парламент делегацияси Москвадан жўнаб кетди

Федерал Кенгаш Раиси А. Фриш бошчилигидаги Австрия парламент делегацияси СССР Олий Советининг таклифи блан Совет Иттифоқида икки ҳафта меҳмон бўлди. Делегация Москвадан ташқари Ленинград, Рига, Киев, Тбилиси, Сталинградда бўлди. Австрия парламенти а'золари 4 декабрь якшанба куни Москвадан ўз юртига жўнаб кетдилар. СССРнинг Австриядаги Элчихонасининг биринчи секретари Г. М. Портненков делегация блан бирга Венага жўнаб кетди.

Австрия ва Совет Итифоқининг давлат байроқлари блан безатилган Внуково аэродромида меҳмонларни СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Волков, СССР Олий Совети Миллатлар Совети Раисининг ўринбосари Н. Е. Авхимович, СССР Олий Совети Президиуми Секретарининг ўринбосари А. Ф. Горкин, СССР Олий та'лим министри В. П. Елютин, Ташқи савдо министрининг ўринбосари И. Ф. Семичастнов, СССР Олий Совети депутатлари М. З. Азизов, Т. И. Антропова, Г. И. Воробьев, Р. Н. Мачульский, А. Е. Петрушев, РСФСР Олий Совети депутатлари С П. Битюков ва И. Н. Зимин, СССР Олий Совети Президиуми Канцеляриясининг бошлиғи Н. К. Козлов, СССР Олий Совети Президиуми Протокол бошлиғи Г. И. Фомин, Москва шаҳар Совети депутатлари, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Ташқи ишлар министрлигининг мас'ул ходимлари, Москва меҳнаткашларининг вакиллари, журналистлар кузатиб қолдилар.

Меҳмонларни Австриянинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Н. Бишофф ва Элчихона ходимлари ҳам кузатиб қолдилар.

Делегация бошлиғи Австрия парламенти Федерал Кенгашининг Раиси А. Фриш жўнаб кетиш олдидан аэродромда бундай деди:

— Раис жаноблари! Москва шаҳрининг ҳурматли аёллари ва эркаклари! Хайрлашув вақти келди. Биз сизнинг ажойиб мамлакатингизда кўп нарсани кўрдик, кўп нарсани эшитдик, кўп нарсани ўргандик ва ўз юртимизга билимлар ортдирган ҳолда қайтиб кетмоқдамиз. Броқ, менинг фикримча, сафаримиздаги энг қимматли нарса — бизнинг бир-биримиз блан танишганлигимиз, кишилар блан, уларнинг меҳнати блан танишганлигимиз, турмуш шароитлари блан танишганлигимиз, бир-биримиз блан одамларча яқинлашганлигимиз бўлди. Бу ҳамжиҳатликдан чинакам, ҳақиқий дўстлик келиб чиқади. Шунинг учун мен сафаримиз кўзда тутган мақсадга, умуман барча делегациялар кўзда тутган мақсадга эришилди, деб ўйлайман.

Биз ҳаммамиз осойишталик, меҳнат ва тинчликдан бошқа ҳечнарса истамаймиз. Биз, Австрия парламенти депутатлари, буерда кўрган ва эшитган нарсаларимизнинг ҳаммаси тўғрисида ва айниқса сизнинг меҳнатга ва тинчликка муҳаббатингиз тўғрисида ўз халқимизга сўзлаб берамиз деб сизни ишонтирамиз. Биз халқларимизнинг бахти учун ва умумий тинчликни та'минлаш учун осойишталик ва тинчлик вазиятида ишлашни истаймиз.

Яшасин Совет Иттифоқи халқи!

А. Фриш ўз нутқининг охирида Австрия парламенти а'золарининг Совет Иттифоқида бўлган вақтида кўрсатилган ғамхўрлик учун, мамлакат бўйлаб қилинган мароқли саёҳат ва эсдалик тарзда олинган совғалар учун бутун делегация номидан Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Волковга ташаккур билдирди. (ТАСС).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/XII да **Гамлет**, 8/XII да **Юрак сирлари**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/XII да **Кармен**, 8/XII да **Евгений Онегин**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/XII да **Тоҳир ва Зуҳра**, 8/XIIда **Азиз ва Санам**.

«РОДИНА», «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун янги бадиий фильм **Ўн иккинчи тун**.

НАВОИЙ номли — эрталаб соат 10 да **Салом, Москва!**, кундуз соат 12 дан **Қизил ва қора** (иккала серия).

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **Шон-шараф дебочалари**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

7, 8, 9, 10, 11 декабрьда
Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг энг кучли боксчилари ўртасида мусобақалар.

Олмаота, Фрунзе, Сталинобод, Ашхабод, Тошкент терма командалари қатнашади.

Программанинг 1-нчи бўлимида — 7/XII кеч соат 6 яримда мусобақа қатнашчиларининг паради, кеч соат 7 дан мусобақалар, 8, 9 ва 10/XII кеч соат 7 дан мусобақалар, 11/XII кеч соат 6 яримда мусобақаларнинг тугаш паради.

Программанинг 2-нчи бўлимида — цирк тамошалари.

Билетлар сотилмоқда. Касса эрталаб соат 11 дан очилади.

«Тошкент ҳақиқати» газета редакциясининг коллективи редакциянинг пропаганда ва агитация бўлими мудири ўртоқ Ҳамидулла Нуруллаевга унинг отаси

НУРУЛЛА ҲИКМАТУЛЛАЕВНИНГ

узоқ давом этган касалликдан сўнг шу йил 6 декабрьда бевақт вафот этганлиги муносабати блан чуқур та'зия билдиради.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р 09692. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1564.